

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Vejledning om tilskud til målrettet kvælstof- regulering 2023

Marts 2023

Vejledning om tilskud til målrettet kvælstofregulering 2023

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2022

Foto: Laurits M Kromann Hesselager
© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbt.dk
www.lbt.dk

ISBN 978-87-7120-575-6

Indhold

Indhold	2
1. Kort om ordningen	4
1.1 Væsentlige ændringer i ordningen.....	4
1.2 Vigtige datoer.....	5
2. Vigtigt at huske om målrettet kvælstofregulering	6
2.1 Hvor og hvornår kan du søge tilskud til målrettet kvælstofregulering.....	6
2.2 Tilskudssats	6
2.3 Prioritering af ansøgere	6
2.4 Indberet ændringer til målrettet kvælstofregulering i fællesskemaet.....	6
2.5 Krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder	7
3. Indsatsbehov og placering af efterafgrøder	8
3.1 Kort over arealer, hvor du kan søge tilskud	8
3.2 Retention og placering af målrettede efterafgrøder	9
4. Hvem kan søge tilskud	11
4.1 Dit samlede efterafgrødegrundareal skal minimum være 10 ha eller mere	11
4.2 Du skal søge til minimum 0,01 ha i alt	11
4.3 Arealet skal være et landbrugsareal	11
4.4 Du skal drive arealet som ejer eller forpagter	11
4.5 Du må ikke være certificeret økolog	11
4.6 Din mark skal ligge i et kystvandopland med indsatsbehov	11
4.7 Sammenhæng til andre tilskudsordninger og konditionalitet	12
4.8 Arealer med forbud mod gødskning.....	12
4.9 Fradragsarealer	12
4.10 Sammenhæng med andre efterafgrødeordninger.....	13
5. Krav for at få tilskud	14
5.1 Krav til efterafgrøder	14
5.2 Du skal etablere en forårssået afgrøde i det efterfølgende kalenderår	15
5.3 Krav om stedfasthed på markniveau	16
5.4 Bedriftsspecifikke krav	18
6. Alternativer til efterafgrøder	19
6.1 Mellemafgrøder.....	20
6.2 Tidlig såning af visse vinterafgrøder	20
6.3 Braklagte arealer	20
6.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer	21
6.5 Flerårige energiafgrøder	22
6.6 Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter	22
6.7 Præcisionslandbrug	23
6.8 Reduktion af bedriftens kvælstof kvote for planperioden 2022/2023	25
7. Tjek indberetningen i Gødnings-kvote- og efterafgrødeskema	27
7.1 Indberetning ved overdragelse af arealer	28
7.2 Du skal indberette sen etablering af målrettede efterafgrøder	28

8.	Sådan søger du tilskud til målrettet kvælstofregulering	29
8.1	Ansøgning i fællesskema.....	29
8.2	Markblokændringsforslag og ansøgning om tilskud til målrettet kvælstofregulering	29
8.3	Tabel over vejledende indsatsbehov på ansøgningssiden	29
8.4	Du kan trække en rapport over de ansøgte ha til målrettet kvælstofregulering.....	30
9.	Du får brev om tilsagn.....	31
9.1	Dit brev med tilsagn viser, om du får tilsagn om tilskud	32
9.2	Hvilke ændringer kan du foretage i dit tilsagn?	32
10.	Overdragelse af arealer.....	33
10.1	Hvis du overdrager et areal med tilsagn	33
10.2	Hvis du erhverver et areal med tilsagn	33
10.3	Hvem skal indberette marken i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet	33
11.	Sådan kontrollerer vi målrettet kvælstofregulering.....	34
11.1	Administrativ kontrol af fællesskemaet	34
11.2	Fysisk kontrol af målrettet kvælstofregulering.....	34
11.3	Ombytning mellem de forskellige efterafgrødeordninger ved kontrol	36
11.4	Kontrol af forårssåede afgrøder	36
12.	Sanktion og kvotereduktion.....	37
12.1	Sanktion.....	37
12.2	Hvordan beregner vi din sanktion?	38
12.3	Hvis du skal betale dit tilskud tilbage	42
12.4	Tilfælde hvor vi nedsætter din kvælstofkvote.....	42
13.	Andre regler	44
13.1	Svig med og misbrug af tilskud	44
13.2	Omgåelse af kriterier og forpligtelser	44
13.3	Force majeure og ekstraordinære omstændigheder	45
13.4	Vi indsamler og behandler dine data	46
13.5	Hvis du vil klage over en afgørelse fra os	46
14.	Retsgrundlag.....	47
14.1	EU-regler	47
14.2	Danske regler	47
	Bilag 1. Vægtningskategorier for sanktioner og kriterier for tilskudsberettigelse	48
	Bilag 2. Vejledende indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2023.....	50

1. Kort om ordningen

Formålet med ordningen målrettet kvælstofregulering er at sikre, at der sker en forbedring af miljøtilstanden i vores kystnære farvande ved at reducere kvælstofudvaskningen fra landbruget. Du kan søge om tilskud til etablering af målrettede efterafgrøder og alternative kvælstofreducerende virkemidler i en række områder (kystvandoplande), hvor der er beregnet et indsatsbehov for at reducere kvælstofudledningen. Ordningen skal i 2023 hente et indsatsbehov på ca. 3.500 tons kvælstof, hvilket svarer til ca. 373.000 ha efterafgrøder. Indsatsbehovet er i 2023 fordelt på 69 ud af de i alt 90 kystvandoplande.

Målrettet kvælstofregulering er en etårig ordning under EU's Landdistriktsprogram.

Ordningen består af en frivillig og en obligatorisk del. Hvis indsatsbehovet i 2023 ikke nås i den frivillige runde, kan der blive udstedt et krav om etablering af obligatoriske målrettede efterafgrøder i de kystvandoplande, hvor der ikke er søgt tilstrækkeligt i forhold til indsatsbehovet.¹ Hvis der bliver indført et krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder, skal de også etableres i efteråret 2023. Det er ikke muligt at få tilskud til obligatoriske målrettede efterafgrøder.

I den frivillige del af målrettet kvælstofregulering kan du søge om tilskud til etablering af efterafgrøder og til en række alternativer til efterafgrøder, som også har en kvælstofreducerende effekt. Alternativerne til de målrettede efterafgrøder omfatter i 2023 følgende virkemidler:

- Mellemafgrøder
- Energiafgrøder
- Braklagte arealer
- Braklagte arealer langs vandløb og søer
- Tidlig såning af visse vinterafgrøder
- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter
- Præcisionslandbrug

Desuden har du mulighed for at melde reduktion af din virksomheds samlede kvælstofkvote ind i den frivillige ansøgningsrunde. Du kan ikke få tilskud til kvotereduktion, men du kan trække den indmeldte kvotereduktion fra et eventuelt krav om obligatoriske efterafgrøder.

1.1 Væsentlige ændringer i ordningen

Ændringer i anden udgave af vejledningen for 2023

- Ansøgningsfristen for at søge om tilskud til målrettet kvælstofregulering 2023 bliver ændret fra 21. april til 28. april.

Ændringer i forhold til vejledningen for 2022

- Øget mulighed for at flytte målrettede efterafgrøder på tværs af visse ID15-områder i kystvandoplandet. Læs mere i afsnit 5.3 "Krav til stedfasthed på markniveau".
- Overgangen til den nye CAP-plan i 2023 betyder blandt andet, at MFO-efterafgrøder udgår, og at der kommer nye GLM-normer og tilskudsordninger, som har betydning for målrettet kvælstofregulering. Læs mere i afsnit 6.3 "Braklagte arealer".
- Ændring i praksis, hvis du ønsker at flytte efterafgrøder under målrettet kvælstofregulering til pligtige og husdyrefterafgrøder ved en fysisk kontrol. Læs mere i afsnit 11.3 "Prioritering mellem de forskellige efterafgrødeordninger ved kontrol".

¹ Jf. § 38, stk. 1, i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og næringsstofreducerende tiltag

Vi tager forbehold for flere ændringer i forbindelse med ændringer af plantedækkebekendtgørelsen for planperiode 2023/2024, der vil have indflydelse på ordningen om tilskud til målrettet kvælstofregulering. Vi forventer at plantedækkebekendtgørelsen sendes i høring i marts 2023.

1.2 Vigtige datoer

I denne tabel kan du få et overblik over vigtigste tidspunkter og frister.

1. januar 2023	Frist for etablering af græsdække på arealer med brak eller brak langs vandløb og søer under målrettet kvælstofregulering.
1. februar 2023	Ordningen åbner for ansøgninger.
28. april 2023	Frist for ansøgning om tilskud til målrettet kvælstofregulering.
Maj 2023	Du modtager dit tilsagn i Tast selv.
Juni 2023	Udmelding af eventuelt krav om obligatoriske efterafgrøder.
20. juli 2023	Frist for etablering af mellemafgrøder under målrettet kvælstofregulering.
1. august 2023	Frist for etablering af visse efterafgrøder under målrettet kvælstofregulering.
20. august 2023	Frist for etablering af følgende efterafgrøder: korsblomstrede afgrøder, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg, klinte, hjulkrone, morgenfrue og havre.
7. september 2023	Frist for udskudt etablering af visse efterafgrøder og frist for tidlig såning af visse vinterafgrøder under målrettet kvælstofregulering.
10. september 2023	Frist for at indberette ændringer i fællesskema af placeringen eller valg af virkemiddel i tilsagn til målrettet kvælstofregulering.
20. september 2023	Mellemafgrøder under målrettet kvælstofregulering må destrueres, og du skal etablere vintersæd.
20. oktober 2023	Efterafgrøder og brak under målrettet kvælstofregulering må destrueres (undtaget udlæg i majs). Marker med målrettede efterafgrøder skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller udlægges med blomsterbrak eller bestøverbrak.
December 2023	Vi begynder at udbetale tilskud.
1. februar 2024	Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må destrueres. Marker med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal efterfølges af en forårssået afgrøde.
1. marts 2024	Udlæg i majs må destrueres.

2. Vigtigt at huske om målrettet kvælstofregulering

2.1 Hvor og hvornår kan du søge tilskud til målrettet kvælstofregulering

Du søger om tilskud til målrettet kvælstofregulering i Fællesskema 2023 under fanen "Målrettet kvælstofregulering".² Fællesskema 2023 finder du i Tast selv på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Ansøgningsrunden er åben fra 1. februar frem til 28. april 2023.³ Herefter er det ikke muligt at søge om tilskud til målrettet kvælstofregulering i 2023. Det skyldes, at vi skal vide præcist, hvor mange ha der er søgt om, fordi vi efter ansøgningsrunden beregner behovet for et eventuelt krav om etablering af obligatoriske målrettede efterafgrøder. Læs mere om, hvordan du søger tilskud i kapitel 8 "Sådan søger du tilskud til målrettet kvælstofregulering".

2.2 Tilskudssats

Tilskudssatsen er 500 kr. pr. ha efterafgrøder.⁴ Ordningen er finansieret af EU-midler.

2.3 Prioritering af ansøgere

Vi prioriterer ansøgningerne efter afslutningen af ansøgningsrunden. Efter ansøgningsfristen til fællesskemaet er det ikke længere muligt at søge ordningen – du kan altså ikke søge ordningen i ændringsperioden til fællesskemaet. Når vi har prioriteret ansøgningerne efter ansøgningsfristen, får du besked om, hvilke af dine ansøgte marker vi har prioriteret til ordningen. Du vil få tilsendt et brev med tilsagn, hvori det vil fremgå, hvilke marker du har fået tilsagn om tilskud til. Vi sender dig dit brev med tilsagn hurtigst muligt efter ansøgningsfristen, så du har mulighed for at anvende marker, der eventuelt har fået afslag til andre formål. Du vil modtage dit tilsagn i Tast selv.

[Du finder vejledninger om Tast selv her](#)

Du kan læse mere om selve prioriteringen i kapitel 9 "Du får brev om tilsagn".

Når du har fået dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering, kan du indlæse dit tilsagnsoplysningerne på ansøgningssiden "Målrettet kvælstofregulering" i fællesskemaet og tykke på knappen "hent og beregn oplysninger om indsatsbehov".

2.4 Indberet ændringer til målrettet kvælstofregulering i fællesskemaet

Hvis du vælger at etablere dine målrettede efterafgrøder eller alternativer på andre marker end dem, du har fået tilsagn til, skal du indberette dette i fællesskemaet. Du skal også indberette, hvis du vælger at anvende et andet virkemiddel, end du har fået tilsagn til. Du skal indberette ændringer på ansøgningssiden "Målrettet kvælstofregulering" i fællesskemaet senest 10. september 2023.

Du skal altid indberette ændringer, der betyder, at dit samlede tilsagnsareal bliver mindre. Det gælder f.eks., hvis du vælger at anvende marken til at opfylde et andet efterafgrødekrav, eller hvis

²Jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

³Jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁴Jf. § 20 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

efterafgrøderne alligevel ikke bliver etableret, eller du vurderer at de ikke lever op til kravene på ordningen.

Det er oplysningerne i fællesskemaet, der ligger til grund for kontrollen af dit tilsagn og det tilskud du får udbetalt. Det er dit ansvar, at placeringen af virkemidlet og valg af virkemidler er indberettet korrekt i fællesskemaet.

Når du kopierer markkortet fra fællesskemaet til gødningskvote- og efterafgrødeskema, vil de oplysninger, vi har registreret i dit fællesskema om målrettede efterafgrøder og alternativer, automatisk blive indlæst i markplanen til dit gødningskvote- og efterafgrødeskema. Hvis du ønsker at ændre i oplysningerne om målrettet kvælstofregulering, skal du foretage ændringerne i fællesskemaet. Foretager du ændringer i din markplan for efterafgrøder i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, bliver de ikke automatisk overført til fællesskemaet, så det er vigtigt, at de rigtige oplysninger fremgår af dit fællesskema.

2.5 Krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder

Hvis der samlet set ikke bliver etableret et tilstrækkeligt areal med frivillige målrettede efterafgrøder og/eller alternativer i det enkelte kystvandopland, kan der blive indført krav om etablering af obligatoriske målrettede efterafgrøder.⁵

Bemærk, at du ikke kan få tilskud til obligatoriske målrettede efterafgrøder.

Kravet vil kun gælde i de kystvandoplande, hvor der efter den frivillige ansøgnings runde fortsat er et indsatsbehov. Hvis du har fået tilsagn i den frivillige ordning om målrettet kvælstofregulering, kan du modregne de efterafgrøder og/eller alternativer du har etableret, i dit eventuelle krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder for det pågældende kystvandopland. Vi forventer, at et eventuelt krav vil blive beregnet og udmeldt i juni 2023. Hvis vi indfører et krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder, fordi der ikke er søgt nok frivillige efterafgrøder, skal du også etablere de obligatoriske efterafgrøder i efteråret 2023.

⁵Jf. § 38, stk. 1, i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og næringsstofreducerende tiltag

⁶Jf. § 38, stk. 1, i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og næringsstofreducerende tiltag

3. Indsatsbehov og placering af efterafgrøder

Indsatsbehovet er i 2023 fordelt på 69 af de i alt 90 kystvandoplande. Et kystvandopland består af en række mindre områder på omkring 15 km² kaldet ID15-områder. ID15-områderne er afgrænset topografisk med hensyn til deres evne til at tilbageholde kvælstof, også kaldet retention. Indsatsbehovet er ens i alle ID15-områder, der ligger inden for samme kystvandopland.

Du kan se indsatsbehovet i de enkelte kystvandoplande i bilag 2.

Indsatsbehovet viser, hvor stor en procentdel af efterafgrødegrundarealet i kystvandoplandet, der skal udlægges med efterafgrøder. Du skal være opmærksom på, at procentsatserne på kortet er vejledende. Dette skyldes bl.a., at behovet for efterafgrøder er anført som en procentdel af efterafgrødegrundarealet i 2022, samt at effekten af efterafgrøderne afhænger af retentionen i de konkrete områder, hvor de placeres. Det betyder, at arealet, der er nødvendigt for at hente den ønskede effekt i indsatsbehovet, vil ændre sig en anelse efter den geografiske fordeling af de marker, der bliver søgt til.

Arealer med blandt andet permanent græs, braklagte arealer og roer indgår ikke i dit efterafgrødegrundareal.

Arealer der bliver medregnet i dit efterafgrødegrundareal	
<ul style="list-style-type: none">• Korn (vår og vintersæd)• Vår- og vinterraps• Majs• Rybs• Soja• Sennep	<ul style="list-style-type: none">• Ærter• Hestebønner• Solsikker• Oliehør• Andre etårige afgrøder, der ikke har kvælstofoptag om efteråret*
<small>* F.eks. tidlige kartofler, spinat til frø, lupiner, tidlige grøntsager, græs udlagt om efteråret i renbestand og etårige frøafgrøder. Enårige afgrøder er i denne sammenhæng afgrøder, der sås i perioden juli-maj og høstes inden den kommende 1. september, hvorefter marken er uden plantedække indtil 20. oktober.</small>	

Hvis du kun har marker i ét kystvandopland, kan du beregne, hvor mange ha efterafgrøder, du skal udlægge for at opfylde det vejledende indsatsbehov, ved at gange indsatsbehovets i procent af efterafgrødegrundarealet i dit kystvandopland med dit efterafgrødegrundareal.

Hvis du derimod har marker i flere kystvandoplande, kan du beregne, hvor mange ha efterafgrøder, du skal udlægge for at opfylde det vejledende indsatsbehov i hvert kystvandopland, ved at gange indsatsbehovet i kystvandoplandet med dit efterafgrødegrundareal i hvert kystvandopland.

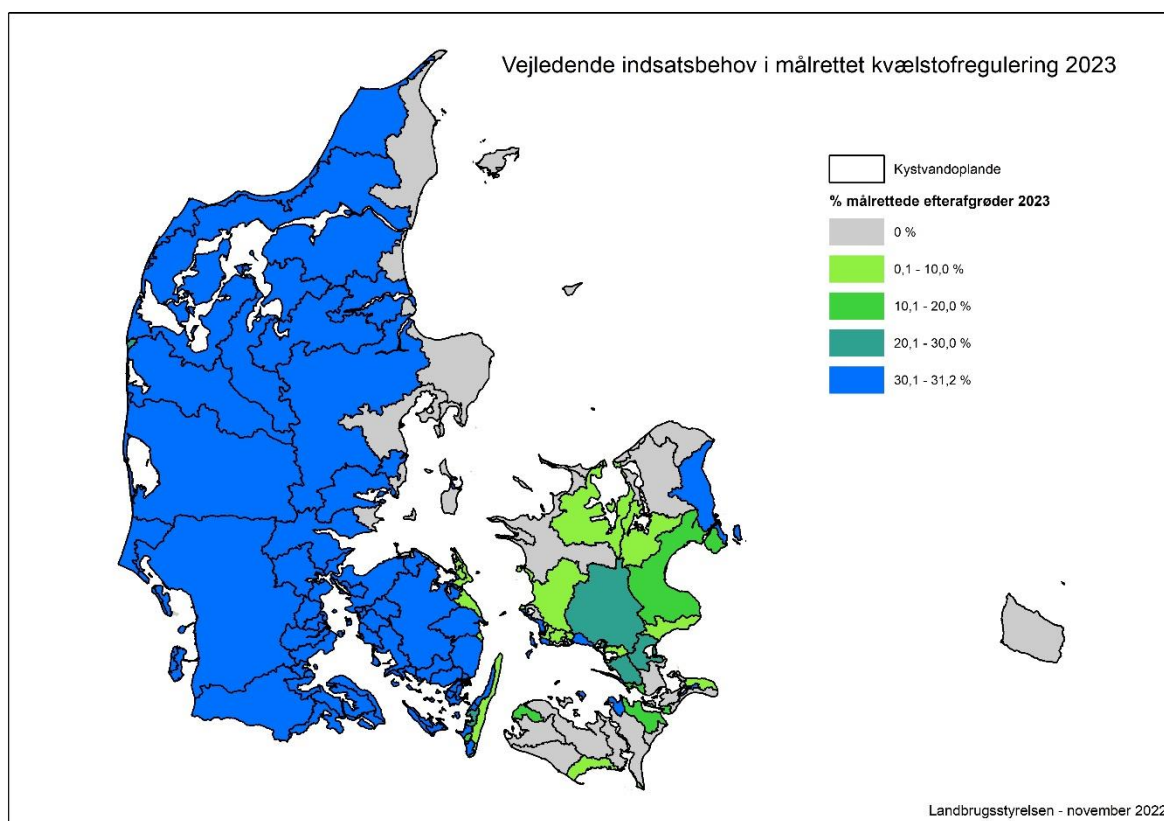
I fællesskemaet vil du kunne se det vejledende indsatsbehov i de ID15-områder, som du har marker i, samt hvor mange ha efterafgrøder du skal lægge ud for at undgå et krav om obligatoriske efterafgrøder.

3.1 Kort over arealer, hvor du kan søge tilskud

Du kan se, hvor stort indsatsbehovet er i de områder, hvor du har arealer i kortet "Vejledende indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2023" på Landbrugsstyrelsens Tast selv. Du finder kortet i Internet Markkort (IMK) under korttemaet "Målrettet kvælstofregulering".

Hvis du i IMK zoomer ind på et konkret areal med et indsatsbehov, kan du få mere detaljerede oplysninger om arealet under "vis info". Heraf fremgår eksempelvis det vejledende indsatsbehov vist i procent af efterafgrødegrundarealet samt i ha efterafgrøder og områdets retention (evne til at tilbageholde kvælstof) og retentionsklassen. Kortet kan du bruge som hjælp til at placere dine efterafgrøder eller alternativer optimalt i forhold til retentionen i de ID15-områder, som du har markeret i.

Det vejledende indsatsbehov for hvert kystvandopland i 2023 er vist i intervaller på kortet "Vejledende indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2023".

[Du kan downloade kortet her.](#)

Du kan også finde oplysninger om indsatsbehovet i MiljøGIS. Under korttemaet "Målrettet kvælstofregulering" fremgår de ID15-områder, hvor der er et indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2023.

[Du finder MiljøGIS her.](#)

3.2 Retention og placering af målrettede efterafgrøder

For hvert ID15-område er områdets retention beregnet. Et områdes retention indikerer, hvor stor en andel af det kvælstof, som udvaskes fra rodzonen, der naturligt bliver omsat og tilbageholdt under transporten til de åbne kyster og fjorde.

Hvis området har en lav retention, vil en stor del af det kvælstof, som udvaskes fra rodzonen blive udledt til kystvandet. Efterafgrøder vil i netop de områder derfor have en stor effekt på mængden af kvælstof, som udledes til kystvandet. Hvis området derimod har en høj retention, har efterafgrøderne en tilsvarende mindre effekt på udvaskningen.

Retentionen kan variere mellem kystvandoplande. I nogle kystvandoplande har alle ID15-områder generelt høje retentioner, mens andre kystvandoplande generelt har lave. Det afhænger blandt andet af markens afstand til kysten, jordtype og de naturlige processer, der styrer transporten af kvælstof.

Vi har inddelt de forskellige ID15-områder inden for et kystvandopland i fem retentionsklasser. Retentionsklasse 1 repræsenterer de laveste retentioner i kystvandoplandet, og det er her efterafgrøderne har størst effekt. Retentionsklasse 5 repræsenterer de højeste retentioner i kystvandoplandet, og det er her, efterafgrøderne har mindst effekt.

Hvis du har marker i forskellige ID15-områder inden for samme kystvandopland, vil dine efterafgrøder have størst effekt, hvis du placerer dem i de ID15-områder, der ligger i den laveste retentionsklasse. Jo flere efterafgrøder eller alternativer, der placeres i ID15-områder med den laveste retentionsklasse, jo større effekt vil de have, og jo færre ha skal der derfor samlet udlægges i kystvandoplandet for at opfylde oplandets indsatsbehov.

Fordi vi prioriterer marker i ID15-områder med lav retention før marker i ID15-områder med høj retention, vil det også betyde, at du har større sandsynlighed for, at dine marker bliver prioriteret til ordningen, hvis de ligger i ID15-områder med lav retention.

4. Hvem kan søge tilskud

I dette kapitel kan du læse om en række af de kriterier, du skal opfylde for at kunne søge ordningen.

4.1 Dit samlede efterafgrødegrundareal skal minimum være 10 ha eller mere

Du kan kun søge tilskud til målrettet kvælstofregulering, hvis dit samlede efterafgrødegrundareal er 10 ha eller mere ved ansøgningsfristens udløb.⁶ Et eventuelt krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder vil også kun gælde bedrifter med et efterafgrødegrundareal på 10 ha eller mere.

4.2 Du skal søge til minimum 0,01 ha i alt

Du kan kun søge om tilskud til målrettet kvælstofregulering på marker, som minimum er 0,01 ha.⁷

4.3 Arealet skal være et landbrugsareal

Arealet skal være et landbrugsareal, der er registreret i en markblok ved udløb af ansøgningsfristen.⁸

4.4 Du skal drive arealet som ejer eller forpagter

Det er et krav for at søge tilskud til et areal, at du driver det ansøgte areal som ejer eller forpagter,⁹ og at din virksomhed er tilmeldt Register for Gødningsregnskab ved udløb af ansøgningsfristen.¹⁰

4.5 Du må ikke være certificeret økolog

Du kan ikke søge tilskud, hvis din bedrift pr. 1. februar 2023 er certificeret til økologisk jordbrugsproduktion eller omfattet af en ansøgning om certificering til økologisk jordbrugsproduktion.¹¹ Du kan heller ikke søge, hvis du har tilladelse til samdrift, eller din bedrift er under omlægning til økologisk jordbrugsproduktion, og du har konventionelle marker i et område med indsatsbehov.

4.6 Din mark skal ligge i et kystvandområde med indsatsbehov

Du kan kun søge tilskud til marker, der ligger i et område med indsatsbehov.¹²

Fællesskemaet tjekker automatisk, hvilke af dine marker du kan søge tilskud til, når du henter din markplan ind fra IMK. Hvis du laver om i din indtegning i IMK, vil fællesskemaet genberegne placeringen af dine marker i forhold til indsatsområderne.

Marken bliver registreret som beliggende i det ID15-område, hvor hele eller hovedparten af markens indtegnede areal er beliggende. Det vil sige, at hvis en mark ligger i to ID15-områder, så skal hovedparten ligge i det udpegede ID15-område, for at marken kan få tilskud. Hvis markens areal ligger i tre eller flere ID15-områder, hvoraf kun det ene ID15-område har et indsatsbehov, kan hele marken godt få tilskud, hvis den største af de tre eller flere dele af marken ligger i ID15-området med

⁶Jf. § 7, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁷Jf. § 7, nr. 6 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁸Jf. § 7, nr. 5 og § 11, nr. 1 og 3, i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁹Jf. § 7, nr. 4 og § 11, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹⁰Jf. § 10, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹¹Jf. § 10, nr. 3 og § 12, nr. 2 og 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹²Jf. § 11, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

indsatsbehov. Marken kan i denne situation godt være tilskudsberettiget, selvom over halvdelen af marken ligger uden for ID15-området med indsatsbehov.

4.7 Sammenhæng til andre tilskudsordninger og konditionalitet

Du kan ikke søge tilskud til målrettet kvælstofregulering, hvis dine marker er omfattet af tilsagn om tilskud til miljø- og klimavenligt landbrug under det nuværende eller tidligere landdistriktsprogram.

Du kan heller ikke søge tilskud til de nye bioordninger: økologisk arealstøtte, tilskud til miljø- og klimavenligt græs, tilskud til ekstensivering med slæt og tilskud til biodiversitet og bæredygtighed på samme arealer som du får tilskud til målrettet kvælstofregulering.

Du kan derimod godt få tilskud til bioordningen varieret planteproduktion på samme areal, hvor du får tilskud til målrettet kvælstofregulering. Du kan også få grundbetaling og ø-støtte for arealer, hvor du har søgt tilskud til målrettet kvælstofregulering.

[Du kan orientere dig om de nye bioordninger og andre tilskudsordninger på vores hjemmeside her.](#)

Arealet må ikke være omfattet af tilsagn eller tilskud til et minivådområde.¹³

På arealet må der ikke være etableret andre kompenserende kvælstofreducerende virkemidler med virkning inden for samme planperiode.¹⁴

De nye konditionalitetskrav og målrettet kvælstofregulering

Du kan ikke få tilskud til 3-metersbræmmer (GLM 4) og ikke-produktive arealer til opfyldelse se af GLM 8.

Du kan få tilskud til arealer, der anvendes til at opfylde GLM 6-krav om jorddække, men du skal være opmærksom på, at der kan være andre krav til tidspunkt for destruktion under GLM 6. Som udgangspunkt kan du ikke bruge målrettede efterafgrøder til opfyldelse af GLM 7-krav om afgrøderotation på omdriftsjord. Dog er der en undtagelse, sådan at græsudlæg i majs og efterafgrøder efter tidligt høstede spisekartofler kan tælle som ny afgrøde under GLM 7.

[Læs mere om GLM-kravene i Vejledning om konditionalitet - Miljøområdet.](#)

4.8 Arealer med forbud mod gødskning

Du kan ikke få tilskud til arealer, der er omfattet af krav eller servitut med forbud mod tilførsel af gødning, bortset fra den gødning der efterlades af græssende dyr.¹⁵

4.9 Fradragsarealer

På følgende arealer kan du ikke søge tilskud under målrettede kvælstofregulering eller søge om deltagelse i ordningen med reduceret gødningskvote, men arealerne må gerne indgå i din indtegnede mark i IMK:¹⁶

- Arealer, der er registreret i IMK som:
 - Markkrat.
 - Landskabstræk i form af fortidsminder og små søer.
 - 3-metersbræmmer til opfyldelse af GLM 4.

¹³Jf. § 12, nr. 4 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹⁴Jf. § 13, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹⁵Jf. § 13, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹⁶Jf. § 5, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

- Ikke er tilskudsberettigede under grundbetalingsordningen (GB-fradragsarealer).
- Arealet må pr. 1. november 2022 ikke være registreret som et § 3-areal på Danmarks Miljøportal (du kan også se arealerne i IMK).
- Arealer, der er ansøgt i fællesskemaet som småbiotoper under grundbetalingsordningen, til opfyldelse af GLM 8 eller under bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.

Hvis din indtegnede mark overlapper med nogle af de arealer (fradragsarealer), vil de automatisk bliver fratrukket, når vi opgør størrelsen af din ansøgte mark. Fradragsarealerne indgår dermed ikke i minimumsarealet på 0,01 ha.

Med de nye CAP-regler omkring grundbetaling, konditionalitet og de nye bioordninger bliver det muligt at indberette op til en vis andel af marken som småbiotop, hvor du indenfor småbiotopområdet ikke skal leve op til aktivitetskravet. Dette gælder dog ikke for målrettet kvælstofregulering, og eventuelle småbiotoper bliver derfor automatisk fratrukket, når vi opgør størrelsen af din ansøgte mark.

4.10 Sammenhæng med andre efterafgrødeordninger

Målrettede efterafgrøder og alternativer kan ikke samtidig benyttes til at opfylde krav om pligtige og husdyrefterafgrøder,¹⁷ eller til at opfylde 80 pct. kravet ved brug af kvægundtagelsesbestemmelsen.¹⁸

Du må ikke indberette et areal med pligtige og husdyrefterafgrøder i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, som du har ansøgt i fællesskemaet med målrettede efterafgrøder eller alternativer. Du må dog i fællesskemaet gerne indberette præcisionslandbrug og reduceret gødningskvote, som virkemidler under målrettet kvælstofregulering, og på samme areal indberette pligtige- eller husdyrefterafgrøder i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet.

Du skal være opmærksom på, at du ikke kan opspare målrettede efterafgrøder og bruge dem i senere planperioder til at opfylde krav om efterafgrøder. Du kan heller ikke benytte opsparede pligtige eller husdyrefterafgrøder til at opfylde kravet om målrettet kvælstofregulering.

¹⁷ Jf. § 19, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

¹⁸ Jf. § 19, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

5. Krav for at få tilskud

Der er en række forpligtelser, der knytter sig til etableringen af efterafgrøderne, der skal være opfyldt på arealet, for at det kan være berettiget til tilskud. Du kan også vælge at anvende en række alternativer til efterafgrøder. Dem kan du læse om i kapitel 6 "Alternativer til efterafgrøder".

5.1 Krav til efterafgrøder

Hvilke typer efterafgrøder kan du anvende

Du kan anvende de samme efterafgrøder under målrettet kvælstofregulering som under ordningen for pligtige og husdyrefterafgrøder. I denne oversigt kan du se, hvilke typer efterafgrøder du kan anvende:

- Korsblomstrede afgrøder, f.eks. olieræddike og gul sennep, eventuelt som blanding
- Korn
- Rent græs uden kløver
- Honningurt
- Cikorie
- Klinte
- Hjulkrone
- Morgenfrue
- Frøgræs der efter høst fortsætter som efterafgrøde

Krav til etablering af målrettede efterafgrøder

Du skal etablere de målrettede efterafgrøder efter normale driftsmæssige principper, og efterafgrøden skal have en tilstrækkelig dækningsgrad for at sikre en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret.¹⁹ Etablerer du efterafgrøder i majs, skal du være særligt opmærksom på, at efterafgrøderne er veletablerede.

Du kan se kravene til dækningsgraden af dine efterafgrøder i forhold til kontroltidspunkt i oversigtstabellen i afsnit 11.2 "Fysisk kontrol af målrettet kvælstofregulering". I kapitel 11 "Sådan kontrollerer vi tilsagn til målrettet kvælstofregulering" kan du desuden læse mere om kontrol af dækningsgraden.

Frister for etablering af målrettede efterafgrøder

Du skal etablere dine efterafgrøder senest 1. august 2023. Tidsfristerne for etablering af efterafgrøderne følger reglerne for de pligtige efterafgrøder.²⁰ Etableringsfristerne gælder også, hvis der indgår kvælstoffikserende afgrøder i blandinger. Det vil sige at etableringsfristen er 1. august, hvis græs eller cikorie indgår som ikke-fikserende blandingspart. Korsblomstrede afgrøder, honningurt, almindelig rug, stauderug, hybridrug, vårbyg og havre, klinte, hjulkrone eller morgenfrue kan dog etableres frem til 20. august 2023.

Frister for destruktion af målrettede efterafgrøder

Du skal være opmærksom på at tidspunktet for tidligst destruktion varierer mellem forskellige efterafgrødetyper:²¹

- Efterafgrøderne må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 20. oktober 2023.

¹⁹Jf. § 16, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

²⁰Jf. § 16, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

²¹Jf. § 16, stk. 6 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

- Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 1. februar 2024.
- Efterafgrøder udlagt i majs må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres 1. marts 2024.

Du skal være opmærksom på, at der kan være andre krav til tidspunkt for destruktion under GLM 6. Du kan læse mere om kravene under GLM 6 i Vejledning om konditionalitet på miljøområdet.

[Du finder Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet her.](#)

Du kan udskyde etableringen af dine efterafgrøder

Du har også mulighed for at udskyde etableringen af de efterafgrøder, der skal etableres senest 20. august. Du kan udskyde etableringsdatoen i perioden 21. august til 7. september. Hvis du vælger at udskyde etableringen af dine målrettede efterafgrøder, vil du få reduceret din kvælstofkvote, som det fremgår af oversigten.

Du skal indberette hvilke af dine marker, du vil anvende en sen etablering på. Du kan derfor godt indberette sen etablering på nogle af dine marker, mens efterafgrøder på andre marker etableres til den normale frist 20. august.

Nedsættelse af kvælstofkvoten ved udskydelse af såtidspunktet for målrettede efterafgrøder		
Udbragt organisk gødning i planperioden 2021/2022	Målrettede efterafgrøder i 2023 sået i perioden	Forventet kvotereduktion pr. ha målrettede efterafgrøder ²²
Under 80 kg N/ha	21. august - 24. august	9 kg N
	25. august - 28. august	17 kg N
	29. august - 7. september	30 kg N
Over 80 kg N/ha	21. august - 24. august	15 kg N
	25. august - 28. august	27 kg N
	29. august - 7. september	48 kg N

Du skal indberette sen etablering af målrettede efterafgrøder (21. august – 7. september) i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet senest 10. september.

Som noget nyt bliver §3-arealerne automatisk fratrukket i dit gødningskvote- og efterafgrødeskema 2023.

Bemærk, at kvotekorrektionerne ved udskydelse af såtidspunktet endnu ikke er endeligt fastsat for planperioden 2023/2024, fordi bekendtgørelsen om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2023/2024 endnu ikke er offentliggjort. Du kan læse mere om sen etablering af efterafgrøder i Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag.

[Du finder Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder her.](#)

5.2 Du skal etablere en forårssået afgrøde i det efterfølgende kalenderår

Der er krav om, at et areal med målrettede efterafgrøder efterfølgende skal være dyrket med en forårssået afgrøde i det efterfølgende kalenderår.

²²Følger bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget der er gældende for planperioden 2023/2024

Du kan desuden vælge at etablere blomsterbrak eller bestøverbrak efter målrettede efterafgrøder, så en af de to braktyper træder i stedet for kravet om etablering af en forårssået afgrøde i foråret 2024. Du skal være opmærksom på, at du også skal overholde de tilknyttede blandingskrav og aktivitetskrav for blomsterbrak eller bestøverbrak.

Vær opmærksom på at det ikke længere er muligt at lade dine målrettede efterafgrøder fortsætte som brak til opfyldelse af GLM 8. Dette er en mulighed for målrettede efterafgrøder udlagt i 2022, men gælder altså ikke for dine målrettede efterafgrøder etableret i 2023. Du kan læse mere om kravene for at anvende de to braktyper i Vejledning om grundbetaling for 2023.

[Du finder Vejledning om grundbetaling 2023 her.](#)

Du kan anvende følgende braktyper og afgrødekoder: Blomsterbrak (afgrødekode 324) eller bestøverbrak (afgrødekode 342).

5.3 Krav om stedfasthed på markniveau

De målrettede efterafgrøder og alternativer er stedfaste på markniveau. Det betyder, at målrettede efterafgrøder og alternativer skal etableres på de marker, hvor de er indberettet i fællesskemaet.

Øget mulighed for at ændre placeringen af dine efterafgrøder til andre ID15-områder

I perioden fra ansøgningsfristen frem til indberetningsfristen 10. september kan du ændre placeringen af de efterafgrøder og alternativer, du har fået tilsagn til. Du kan ændre placeringen inden for det ID15-område, som tilsagnsmarken ligger i. Som noget nyt kan du desuden flytte dine efterafgrøder og alternativer til andre ID15-områder inden for samme kystvandområde, hvor du eller andre ansøgere har fået tilsagn til marker. Det vil sige, at du ikke kan flytte efterafgrøder til ID15-områder, hvor der ikke er givet tilsagn til målrettede efterafgrøder. Det vil fremgå af markplan for målrettet kvælstofregulering kolonne A18 i fællesskemaet, hvilke marker du kan flytte dine efterafgrøder til.

Udsnit af markplanen for målrettet kvælstofregulering på fællesskemaet

Indberettet/ændret placering af LDP-tilsagn ?					
ID90-område ⇅	Mark kan benyttes til omfordeling ⇅	Valg af efterafgrøde/alternativ ⇅ i	Faktisk areal udlagt med efterafgrøder eller alternativer ⇅ i	Præcisionslandbrug ⇅ i	Areal til præcisionslandbrug ⇅ i
A17	A18	A19	A20	A21	A22
24000075	Ja	Målrettede efterafg...	9,00 ha	☐	
24000075	Nej			☐	
26000019	Ja	Målrettede efterafg...	12,27 ha	☐	
26000019	Ja	Vælg...		☐	
26000019	Ja	Målrettede efterafg...	11,68 ha	☐	
26000019	Nej			☐	
			32,95 ha		0,00 ha

Du kan i perioden frem til 10. september også ændre på valget af alternativ. Hvis du indmelder reduktion af kvælstofkvoten i ansøgningsrunden, kan du dog ikke ændre det efter ansøgningsfristen. Hvis du ændrer placeringen af dine efterafgrøder og/eller alternativer, skal du huske at indberette den nye placering i fællesskemaet senest 10. september. Bemærk, at det ikke er tilstrækkeligt at indberette ændringer i dit gødningskvote- og efterafgrødeskema, fordi de ikke automatisk vil blive overført til fællesskemaet. Efter indberetningsfristen 10. september er placeringen og valg af efterafgrøder og alternativer bindende.²³

Du skal være opmærksom på omregningsfaktoren, hvis du etablerer et andet alternativ, end du har ansøgt. En ændring til et alternativ med anden omregningsfaktor kan betyde, at du skal bruge enten et større eller et mindre areal, end det du først har ansøgt. Du kan se omregningsfaktorerne for alternativer til målrettede efterafgrøder i kapitel 6 "Alternativer til efterafgrøder".

Hvis du flytter dine efterafgrøder eller alternativer til et mindre areal, end du har fået tilsagn til, vil det have betydning for beløbet du får udbetalt, og det vil udløse en reduktion i din kvælstofkvote i planperioden 2023/2024.

Eksempler på mulighed for at ændre placering og virkemiddel

Eksempel 1 – At flytte tilsagn om efterafgrøder til et andet ID-15 område

Du har fået tilsagn til at etablere 10 ha efterafgrøder på mark nr. 1 i ID15-område X. Efter ansøgningsfristen ønsker du i stedet at etablere efterafgrøderne på mark nr. 2 på 5 ha og mark nr. 7 på 8 ha, der ligger i ID15-område Y inden for samme kystvandområde.

Du kan godt flytte tilsagnet og etablere efterafgrøder på mark nr. 2 og mark nr. 7, hvis det fremgår i fællesskemaet, at markerne i ID15-område Y er åbne for omfordeling. Du kan dog fortsat kun få tilskud for 10 ha. Du skal indberette ændringen senest 10. september i dit fællesskema på ansøgningssiden "Målrettet kvælstofregulering".

Eksempel 2 – At ændre til et alternativt virkemiddel med mindre effekt

Du har fået tilsagn til 8 ha efterafgrøder på mark nr. 1 i ID15-område Z. Du ønsker i stedet at etablere mellemafrøder på marken. Du skal indberette ændringen i dit fællesskema senest 10. september.

Fordi mellemafrøder har en mindre kvælstofreducerende effekt med en omregningsfaktor på 2:1 i forhold til efterafgrøder, nedskrives dit ansøgte areal med 4 ha, og du vil kun modtage tilskud for de 4 ha. Din kvælstofkvote vil desuden blive reduceret for planperioden 2023/2022

Eksempel 3 – At ændre til et virkemiddel med større effekt

Du har fået tilsagn til 8 ha mellemafrøder (hvilket svarer til 4 ha efterafgrøder) i ID15-område Z. Du ønsker i stedet at etablere efterafgrøder på det ansøgte areal. Du skal indberette ændringen i fællesskemaet senest 10. september.

Fordi efterafgrøder har en større kvælstofreducerende effekt end mellemafrøder, vil du øge dit ansøgte areal opgjort i ha efterafgrøder. Du vil i dette tilfælde fortsat kun få udbetalt tilskud for 4 ha, selvom du vælger at etablere 8 ha efterafgrøder. Du kan f.eks. også vælge at dele din mark op, så tilsagnsmarken til målrettet kvælstofregulering kun er 4 ha. På den måde kan du anvende de resterende 4 ha efterafgrøder til at opfylde andre efterafgrødekrav.

²³Jf. § 9, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

5.4 Bedriftsspecifikke krav

Information om tilsagnet på erhvervsmæssig hjemmeside

Du skal informere offentligheden om, at du modtager tilskud under Landdistriktsprogrammet,²⁴ hvis du har en erhvervsmæssig hjemmeside, der vedrører din virksomhed. Kravet gælder kun, hvis der er en direkte sammenhæng mellem hjemmesiden og tilskudsordningen.

En erhvervsmæssig hjemmeside er en hjemmeside med et kommercielt formål som f.eks. salg af kød eller reklame for gårdbutik i tilknytning til din bedrift. Det kan f.eks. være, hvis du på din hjemmeside reklamerer for, at du er med til at sikre en reduktion af kvælstofudledningen fra din bedrift via tilskud til etablering af efterafgrøder.

Du skal på din erhvervsmæssige hjemmeside indsætte følgende:

- EU's logo
- Teksten: »Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne: Danmark og Europa investerer i landdistrikterne«
- En kort beskrivelse af formålet og resultatet af tilskuddet.

En kort beskrivelse af formålet og resultatet af tilskuddet kan for tilsagn til målrettet kvælstofregulering f.eks. være:

Formålet med ordningen målrettet kvælstofregulering er at sikre, at der sker en forbedring af miljøtilstanden i vores kystnære farvande via etablering af efterafgrøder eller alternative kvælstofreducerende virkemidler, som skal forhindre, at overskydende kvælstof bliver udledt til vandmiljøet.

²⁴Jf. artikel 13 og bilag III, del 1, nr. 2, i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 808/2014 af 17. juli 2014.

6. Alternativer til efterafgrøder

I stedet for at etablere efterafgrøder kan du vælge mellem en række alternative virkemidler, som også har en kvælstofreducerende effekt. I tabellen "Alternativer til målrettede efterafgrøder og deres omregningsfaktor" kan du se, hvilke alternativer du kan anvende.

For de alternativerne har en anden kvælstofreducerende effekt end efterafgrøder, bliver der brugt en omregningsfaktor, som viser, hvor mange ha af et alternativt virkemiddel, der svarer til 1 ha efterafgrøder. De alternative virkemidler til målrettede efterafgrøder og deres omregningsfaktorer er tilsvarende dem, som bliver anvendt i det pligtige efterafgrødesystem. Du kan læse mere om de enkelte alternativer i Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

Alternativer til målrettede efterafgrøder og deres omregningsfaktor ²⁵	
Alternativ til efterafgrøder	Fra alternativ til efterafgrøder
Mellemafgøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder
Tidlig såning af visse vinterafgrøder	2 ha til 1 ha efterafgrøder
Braklagte arealer	1 ha til 1 ha efterafgrøder
Braklagte arealer langs søer og vandløb	0,25 ha til 1 ha efterafgrøder
Flerårige energiafgøder	0,8 ha til 1 ha efterafgrøder
Efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter	1 ha til 1 ha og en eftervirkning på 50 kg N/ha
Præcisionslandbrug	11 ha til 1 ha efterafgrøder
Reduktion af kvælstofkvoten	93/150 kg kvælstof* til 1 ha efterafgrøder

*Omregningsfaktoren afhænger af, hvor meget organisk gødning der anvendes på bedriften. Anvendes der mindre end 80 kg N/ha på bedriften, er omregningsfaktoren 93 kg N/ha, mens bedrifter, der anvender 80 kg N/ha eller derover, skal benytte omregningsfaktoren 150 kg N/ha

Alternativerne skal ligesom efterafgrøderne være placeret på de marker, hvor du har indberettet dem i fællesskemaet. Du skal være opmærksom på at alternativet reduceret kvælstofkvote ikke er kompenseret.

Når du søger om tilskud til målrettet kvælstofregulering, skal du angive på ansøgningssiden, om du søger tilskud til efterafgrøder, eller om du ønsker at anvende et alternativ til målrettede efterafgrøder. Tilskuddet bliver beregnet på baggrund af det omregnede antal ha efterafgrøder.

I de næste afsnit kan du læse om nogle af de krav, der er til de forskellige alternativer til de målrettede efterafgrøder. Se Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag for en nærmere beskrivelse af alle krav til alternativerne.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

²⁵Jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Eksempler på omregning af mellem kvælstofreducerende virkemidler

Eksempel 1 – Omregningsfaktor for tidligt såede vinterafgrøder

Du har fået tilsagn om tilskud til etablering af 2 ha tidligt sået vinterafgrøder. På baggrund af omregningsfaktoren for tidlig såning af vinterafgrøder på 2:1 vil du få udbetalt tilskud svarende til 1 ha efterafgrøder.

Eksempel 2 – Omregningsfaktor for etablering af braklagte arealer

Du har fået tilsagn om tilskud til etablering af 4 ha braklagte arealer. På baggrund af omregningsfaktoren på 1:1 vil du få udbetalt tilskud svarende til 4 ha efterafgrøder.

6.1 Mellemafgrøder

Mellemafgrøder er afgrøder, der etableres før dyrkning af vintersædsafgrøder. Der er en række krav, der skal være opfyldt, for at du kan bruge mellemafgrøder som alternativ til målrettede efterafgrøder:²⁶

- Mellemafgrøden skal være sået senest 20. juli.
- Mellemafgrøden må tidligst nedmuldes, nedvisnes eller på anden måde destrueres den 20. september.
- Mellemafgrøden skal efterfølges af en vintersædsafgrøde.
- Mellemafgrøden kan være olieræddike, gul sennep, eventuelt som blanding, eller frøgræs, der efter høst fortsætter som mellemafgrøde.
- Mellemafgrøden skal etableres efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden etablering af vintersædsafgrøden.

Omregningsfaktoren for mellemafgrøder til målrettede efterafgrøder er 2:1. Det betyder, at du skal udlægge 2 ha mellemafgrøder for at erstatte 1 ha målrettede efterafgrøder.

6.2 Tidlig såning af visse vinterafgrøder

Tidlig såning af vinterhvede, vinterbyg, vinterrug og triticale, som er sået i renbestand, kan anvendes som alternativ til målrettede efterafgrøder. Du kan derfor vælge at erstatte etablering af målrettede efterafgrøder ved at så visse vinterafgrøder senest 7. september.²⁷

Omregningsfaktoren for etablering af tidligt sået vintersæd som alternativ til målrettede efterafgrøder er 2:1. Det betyder, at du skal etablere 2 ha med tidligt sået vintersæd for, at det svarer til 1 ha målrettede efterafgrøder. Afgrøden skal dyrkes efter almindelig dyrkningspraksis for korn i renbestand.

Reglerne for tidlig såning følger reglerne for tidlig såning i plantedækkebekendtgørelsen.

6.3 Braklagte arealer

Der er følgende specifikke krav til braklagte arealer, der skal bruges som alternativ til målrettede efterafgrøder:²⁸

- Brakarealet skal være etableret med græs, der er sået senest 1. januar 2023.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før 20. oktober 2023.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller skal bibeholdes som brak i 2024.
- Arealet må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler, og der må ikke tages slæt på arealet frem til 20. oktober.

²⁶Jf. § 17, stk.1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

²⁷Jf. § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

²⁸Jf. § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26 januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Arealet anses for at være etableret med græs, uanset at der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet. Der må dog højst være 100 træer og buske på over 1 meter i højden pr. ha på arealet og højst 100m² klynger af træer og buske på arealet. Arealet må endvidere ikke anvendes til opbevaring af landbrugsprodukter.

Du skal indberette dine braklagte arealer under målrettet kvælstofregulering med følgende afgrødekoder:

- 310 – brak sommerslåning.
- 338 – brak forårsslåning.

Du skal være opmærksom på, at blomsterbrak eller bestøverbrak (afgrødekoder 324 eller 342), som etableres i stedet for en forårssået afgrøde efter efterafgrøder, ikke kan indgå i alternativet brak. Brak til opfyldelse af GLM 8 og brak under ordningen biodiversitet og bæredygtighed kan heller ikke indgå i alternativet brak under målrettet kvælstofregulering.

Vær opmærksom på at det ikke længere er muligt at lade dine målrettede efterafgrøder fortsætte som brak til opfyldelse af GLM 8. Dette er en mulighed for målrettede efterafgrøder udlagt i 2022, men gælder altså ikke for dine målrettede efterafgrøder etableret i 2023.

Du kan læse nærmere om reglerne for tilførsel af plantebeskyttelsesmidler på brakarealer m.m. i Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

Omregningsfaktoren for braklagte arealer som alternativ til målrettede efterafgrøder er 1:1. Det betyder, at du skal udlægge 1 ha brak for at erstatte 1 ha målrettede efterafgrøder.

Du skal være opmærksom på, at der kan være andre krav til tidspunkt for destruktion under GLM 6. Du kan læse mere om kravene under GLM 6 i Vejledning om konditionalitet på miljøområdet.

[Du finder Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet her.](#)

6.4 Braklagte arealer langs vandløb og søer

Du kan vælge at erstatte etablering af målrettede efterafgrøder ved at udlægge braklagte arealer langs åbne vandløb og søer over 100 m². Der er følgende krav til braklagte arealer langs vandløb og søer, der skal benyttes som alternativ til målrettede efterafgrøder:²⁹

- Arealet skal være etableret med græs, der er sået senest den 1. januar 2023.
- Græsset må ikke nedpløjes, nedvisnes eller på anden måde destrueres før den 20. oktober.
- Arealet skal efterfølges af en forårssået afgrøde eller skal bibeholdes som brak under målrettet kvælstofregulering i 2024.
- Der må ikke gødskes, afgræsses eller tilføres plantebeskyttelsesmidler på arealet, og der må ikke tages slæt på arealet i planperioden frem til 20. oktober.
- Arealet skal være beliggende imellem vandløbet/søen og umiddelbart op til et areal i omdrift.
- Arealet skal have en bredde på mellem 9 og 20 meter fra kronekanten af et vandløb eller sø. Når der er en 3-metersbræmme (GLM 4), kan virkemidlet stadig anvendes op til 20 meter fra kronekanten. Det betyder at bredden af arealet kan være mellem 6 og 17 meter.

Arealet anses for at være etableret med græs, uanset at der forekommer spredte naturligt etablerede planter på arealet. Der må dog højst være 100 træer og buske på over 1 meter i højden pr. ha på arealet,

²⁹Jf. § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr.71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

og de må ikke udgøre klynger på over 100 m². Arealet må ikke anvendes til opbevaring af landbrugsprodukter.

Arealets bredde måles fra vandløbets eller søens øverste kant, også kaldet kronekanten. Hvor der ikke er en identificerbar øverste kant beregnes arealets bredde fra overgangen mellem bevoksning af vand- og sumplanter og egentlige landplanter.

Du skal indberette dine braklagte arealer langs vandløb og søer under målrettet kvælstofregulering med følgende afgrødekoder:

- 344 – Brak langs vandløb og søer, forårsslåning (alternativ til efterafgrøder).
- 345 – Brak langs vandløb og søer, sommerslåning (alternativ til efterafgrøder).

Bemærk, at blomsterbrak eller bestøverbrak (afgrødekoder 324 eller 342), som etableres i stedet for en forårssået afgrøde efter efterafgrøder, ikke kan indgå i alternativet brak langs vandløb og søer.

Omregningsfaktoren for braklagte arealer langs vandløb og søer som alternativ til efterafgrøder er 1:4. Det betyder, at du skal etablere 0,25 ha braklagte arealer langs vandløb eller søer for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Du skal være opmærksom på, at der kan være andre krav til tidspunkt for destruktion under GLM 6. Du kan læse mere om kravene under GLM 6 i Vejledning om konditionalitet på miljøområdet.

[Du finder Vejledning om konditionalitet – Miljøområdet her.](#)

6.5 Flerårige energiafgrøder

Følgende krav skal være opfyldt, for at du kan bruge energiafgrøder som alternativ til målrettede efterafgrøder:³⁰

- Energiafgrøderne skal tidligst være etableret i planperioden 2009/2010 og senest 31. juli 2023.
- Arealerne med energiafgrøder skal drives landbrugsmæssigt efter almindelig dyrkningspraksis.
- Det samlede areal med energiafgrøder skal overstige virksomhedens areal med energiafgrøder i plan-perioden 2008/2009 (referenceår).
- De energiafgrøder, du kan benytte, er: 591 lavskov (dog kun slægterne ask, el, hassel, pil og poppel), 592 pil, 593 poppel, 594 el, 527 hassel, og 596 elefantgræs.

Referenceåret sættes for at sikre, at kun energiafgrøder, der er udlagt efter den 1. august 2009, kan tælles med. Energiafgrøden skal etableres på et areal, der forud for etableringen af energiafgrøden har været udlagt med landbrugsafgrøder i omdrift. Se i øvrigt Vejledning om regler for pligtige og husdyrefterafgrøder for en oversigt over arealer, hvorpå der ikke kan etableres flerårige energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

Omregningsfaktoren for energiafgrøder som alternativ til efterafgrøder er 0,8:1. Det betyder, at du skal etablere 0,8 ha energiafgrøder for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

6.6 Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter

Der gælder følgende betingelser for, at efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter kan bruges til at opfylde dit krav:

³⁰ Jf. § 17, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

- Der skal anvendes en færdigblandet efterafgrødeblanding med et dokumenterbart indhold fra en foderstofforretning, frøfirma eller lignende virksomhed.
- Blandingen må højst indeholde 25 pct. kvælstoffikserende arter (beregnet ud fra frøantal), mens den resterende del af blandingen skal udgøres af godkendte arter af efterafgrøder.
- Der må kun bruges udvalgte vinterfaste kvælstoffikserende arter (se oversigten i vejledningen for pligtige- og husdyrefterafgrøder).
- Kvælstoffikserende blandinger, der indeholder følgende ikke-fikserende efterafgrøder: græs og cikorie skal senest etableres den 1. august. Ved de blandinger er der ikke mulighed for at udskyde etableringstidspunktet.
- Kvælstoffikserende blandinger, der indeholder følgende ikke-fikserende efterafgrøder: korsblomstrede afgrøder, korn, honningurt, klinte, hjulkrone eller morgenfrue skal senest etableres den 20. august. Der er dog mulighed for at udskyde etableringstidspunktet frem til og med 7. september, idet der samtidig korrigeres i kvælstofkvoten for planperioden.
- Arealet må tidligst nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres 1. februar 2024
- Arealet skal efterfølgende benyttes til en forårssået afgrøde i 2024.
- Der skal kunne fremvises en faktura for den købte færdigblanding ved en kontrol.

Du kan læse mere om kravene til efterafgrødeblandings dækningsgrad, f.eks. dokumentation for blandingskravet i Vejledning om regler for pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

Etableringen af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter skal ske efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse inden etablering af en forårssået afgrøde. Dvs. at du skal dyrke en vellykket efterafgrødeblanding med kvælstoffikserende arter med en tilstrækkelig dækningsgrad til at sikre en effektiv kvælstofoptagelse. Du kan se kravet til dækningsgraden af efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter i forhold til kontrolltidspunktet i oversigtstabellen i afsnit 11.2 "Fysisk kontrol af målrettet kvælstofregulering".

Hvis du sår efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter (dog ikke blandinger indeholdende græs eller cikorie) i perioden fra den 21. august til den 7. september, skal du være opmærksom på, at datoen for såning skal indberettes i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet 2023 i Tast selv senest 10. september 2023. Du kan læse mere om, hvordan du skal indberette sent såede blandinger med kvælstoffikserende arter i afsnit 7.2 "Du skal indberette sen etablering af målrettede efterafgrøder".

Omregningsfaktoren for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder er 1:1. Det betyder, at du skal etablere 1 ha med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Når du vælger at etablere efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, bliver der trukket en eftervirkning på 50 kg N pr. ha dyrket i efteråret 2023 i forbindelse med gødningskvoteberegningen for planperioden 2023/2024 i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet. Eftervirkningen af alternativet, skal altid medtages i beregningen af din kvælstofkvote, uanset om du efterfølgende sælger/bortforpagter de marker, som alternativet etableres på.

6.7 Præcisionslandbrug

Præcisionslandbrug skal være udført på dine marker i planperioden 2022/2023 for, at du kan lade det indgå som virkemiddel i målrettet kvælstofregulering 2023. Det er en forudsætning, at du som hovedafgrøde har dyrket korn eller raps i renbestand på markerne, og at du har anvendt udstyr med sektionskontrol, kilespredning og positionsbestemt variabel tildeling af kunstgødning.

Du må gerne udføre præcisionslandbrug under målrettet kvælstofregulering på arealer, hvor du senere på sæsonen påtænker, at etablere målrettede, pligtige- eller husdyrefterafgrøder, eller eftergrøder til dækning af plantedækkekrav på kvægundtagelsen.

For at du kan bruge præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder, skal du have udført følgende tiltag:

Tiltag 1: Fastsættelse af kvælstofbehovet for hver mark

Du skal fastsætte afgrødernes kvælstofbehov ud fra dyrkningshistorie, forfrugt, tilførsel af husdyrgødning i årene før og efterafgrøder året før samt det forventede udbytte for marken. Du kan bruge MarkOnline eller et andet markstyringsprogram, så længe det indeholder en faglig kvælstofmodel. Hvis du ikke har adgang til et markstyringsprogram, skal du benytte "Skema til fastsættelse af kvælstofbehov".

[Skemaet er tilgængeligt på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.](#)

Tiltag 2: Udførelse af positionsbestemt gradueret gødningstildeling

Til spredning af handelsgødning skal der anvendes udstyr, der har auto- og sektionsstyring, som kan sprede gødning positionsbestemt, og kan registrere/logge den faktiske tildeling. Formålet er at mindske overlap af gødning mellem spor, ved foragre og i kiler samt at give mulighed for, at tildelingen af gødning kan gradueres efter, hvor i marken der er mest behov for den. Du skal anvende kantspredningsudstyr, så der ikke spredes gødning udover skel. Dette kan ske ved brug af fast handelsgødning spredt med centrifugalspredere eller bomspredere med sektionskontrol. Det kan også ske ved udbringning af flydende gødning med marksprøjter, der har sektionskontrol. Det er et krav, at sektionskontrollen også kan regulere udspredding af gødning i kiler mv. for at undgå overlap.

Ved positionsbestemt tildeling af kvælstof gradueres tildelingen indenfor marken efter variationen i kvælstofbehovet. Det er tilstrækkeligt at graduere gødningen ved én tildeling, hvis dette giver mest mening i forhold til afgrøden på den enkelte mark. Det kan for eksempel være ved den sidste gødningstildeling på marken. Der stilles altså ikke krav om graduering ved hver enkelt tildeling af kvælstof. Gradueringen af kvælstof skal ske ud fra variationer i biomasse og/eller variationer i jordtype inden for marken, eller ud fra praktisk erfaring.

Ved positionsbestemt tildeling af gødning skal der genereres en logfil for hver mark, som dokumenterer den graduerede kvælstoftildeling. Udstyret til at graduere gødningen positionsbestemt skal kunne levere logfilen som en GIS-fil i shape-format, der indeholder attributter/data for tildelingsmængde.

Tiltag 3: Bestemmelse af indholdet af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning

Hvis du udbringer flydende husdyrgødning eller anden organisk flydende gødning, skal indholdet af kvælstof i gødningen være bestemt forud for udbringning på markerne. Kvælstofindholdet skal bestemmes ved laboratorieanalyser af en eller flere prøver udtaget af alle lagertanke før udbringning. Prøverne udtages i en omrørt beholder, og de skal analyseres af et laboratorium, der er autoriseret eller akkrediteret af Den Danske Akkrediteringsfond (DANAK) eller tilsvarende akkrediteringsorgan, der er medunderskriver af European co-operation for Accreditation's multilaterale aftale om gensidig anerkendelse. Analyseresultaterne skal anvendes ved beregning af markeffekten af husdyrgødning. Hvis du bruger afgasset biomasse fra biogasfællesanlæg, kan du anvende analyser foretaget af biogasanlægget af den leverede biomasse i forårsperioden.

Du kan læse mere om forpligtelserne for de tre tiltag og kravene til dokumentation og udførelse i Vejledning om pligtige- og husdyrefterafgrøder.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

Omregningsfaktoren for præcisionslandbrug som alternativ til målrettede efterafgrøder er 11:1. Det betyder, at du skal have anvendt præcisionslandbrug på 11 ha af dine marker med korn eller raps for at erstatte 1 ha efterafgrøder.

Eksempler på brug af præcisionslandbrug

Eksempel 1 – Arealet anvendes både til præcisionslandbrug og efterafgrøder under målrettet kvælstofregulering

En landbruger har udført præcisionslandbrug på sine marker i planperioden 2022/2023 og ønsker at anvende præcisionslandbrug som alternativ til målrettede efterafgrøder. Det er kun markerne med korn eller raps i renbestand, der kan anvendes i alternativet – de udgør et samlet areal på 55 ha. Det svarer til $55 \text{ ha} / 11 = 5 \text{ ha}$ efterafgrøder.

Landbrugeren ønsker samtidig at etablere 10 ha målrettede efterafgrøder på de samme marker, hvor der er anvendt præcisionslandbrug. Det er tilladt, og han kommer derfor samlet set op på $5 \text{ ha} + 10 \text{ ha} = 15 \text{ ha}$ målrettede efterafgrøder.

Eksempel 2 – Arealet anvendes til præcisionslandbrug under pligtige efterafgrøder og efterafgrøder under målrettet kvælstofregulering

En landbruger har udført præcisionslandbrug på sine marker i planperioden 2022/2023 og ønsker at anvende præcisionslandbrug som alternativ til pligtige efterafgrøder på et samlet areal på 110 ha. Dette svarer til $110/11 = 10 \text{ ha}$ pligtige efterafgrøder.

Landbrugeren ønsker samtidig at etablere 20 ha målrettede efterafgrøder på nogle af de samme marker, hvor der er anvendt præcisionslandbrug som alternativ til pligtige efterafgrøder. Det er tilladt, og han kommer derfor samlet set op på 10 ha pligtige og 20 ha målrettede efterafgrøder.

6.8 Reduktion af bedriftens kvælstof kvote for planperioden 2022/2023

I 2023 kan du vælge at deltage i den frivillige ordning ved at indmelde reduceret gødningskvote for planperioden 2022/2023.³¹ Du kan ikke få tilskud til kvotereduktion, men du kan trække kvotereduktionen fra et eventuelt krav om etablering af obligatoriske efterafgrøder. Hvis du indberetter reduceret gødningskvote, justeres dit eventuelle krav automatisk.

Du kan kun anvende reduceret gødningskvote for planperioden 2022/2023, hvis du melder det ind i ansøgningsrunden i fællesskemaet.³² Hvis du ikke har indmeldt kvotereduktion i den ansøgningsrunde, vil du kun kunne opfylde et eventuelt krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder ved etablering af enten efterafgrøder og alternativer, eller ved reduktion af din kvælstofkvote for planperioden 2023/2024.

Kvotereduktion er knyttet til størrelsen på den ansøgte mark. Det betyder, at du søger kvotenedsættelse svarende til det antal ha, som marken udgør i ha.³³ På ansøgningssiden i fællesskemaet kan du se, hvor mange kg N det ansøgte antal ha svarer til. Kvotenedsættelsen bliver automatisk overført til dit gødningskvote- og efterafgrødeskema.

³¹Jf. § 1, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 71. af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

³²Jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

³³Jf. § 8, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71. af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

Omregningsfaktoren for reduceret gødningskvote afhænger af, hvor meget organisk gødning pr ha harmoniareal du anvender på din bedrift.

- Anvender du mindre end 80 kg kvælstof pr. ha harmoniareal erstatter en kvotereduktion på 93 kg kvælstof 1 ha målrettede efterafgrøder.
- Anvender du 80 kg kvælstof eller derover pr. ha harmoniareal erstatter en kvotereduktion på 150 kg kvælstof 1 ha målrettede efterafgrøder.

Du skal være opmærksom på, at du ikke kan ændre i den frivillige indmeldte kvotereduktion efter ansøgningsfristen 28. april 2023.³⁴ Det skyldes, at effekten af den indmeldte kvotereduktion indgår i beregningen af ansøgningsrundens samlede effekt og behovet for at implementere et krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder. Det betyder, at din indmeldte kvotenedsættelse ved ansøgningsfristen er bindende.

Ved ansøgningsfristen for indsendelse af fællesskemaet overføres din indmeldte kvotereduktion til gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, hvor den vil indgå i opgørelsen af din kvælstofkvote for planperioden 2022/2023. Den indmeldte kvælstofkvotereduktion vil desuden indgå i gødningsregnskabet for planperioden 2022/2023, som skal indberettes senest 31. marts 2024.

Kvotereduktionen er ikke kompenseret, men du kan trække den indmeldte kvote fra et eventuelt krav om obligatoriske efterafgrøder. Det vil ikke være muligt at opfylde et eventuelt krav med ubrugt gødningskvote fra planperioden 2022/2023, hvis det ikke er indmeldt i den frivillige ansøgningsrunde.

³⁴ Jf. § 8, i bekendtgørelse nr. 71. af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2022/2023 m.v.

7. Tjek indberetningen i Gødningsskvote- og efterafgrødeskema

Oplysningerne om, hvilke marker der er anvendt til målrettet kvælstofregulering, vil blive overført automatisk til din markplan med efterafgrøder i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet, når du tilknytter dit markkort fra fællesskemaet. Hvis du efter prioriteringen af tilsagnet opdaterer dit gødningsskvote- og efterafgrødeskema, vil oplysningerne om, hvilke marker du har fået tilsagn til blive overført.

Oplysningerne om målrettede efterafgrøder overføres som låste oplysninger. Det betyder, at du ikke kan ændre placeringen af dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet. Hvis du ønsker at ændre placeringen, skal du gøre det i fællesskemaet og overføre oplysningerne på ny til gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet.

[Du kan læse mere i Brugerguide til gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet her.](#)

Udsnit af markplanen på gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet

C31	C33	C34	C35	C36	C37	C38	C39
Kystvandopland	Anvendt til målrettet kvælstofregulering i Fællesskema (ej kvotereduktion)	Obligatoriske efterafgrøder eller alternativer i målrettet kvælstofregulering	Pligtige og husdyr-efterafgrøder eller alternativer	Så-tidspunkt ved sen etablering af efterafgrøder	Efterafgrøder eller alternativer	Præcisionslandbrug tilmeldt ordning	Areal med efterafgrøder og alternativer, omregnet til efterafgrøder
id							ha
15000063	☐	☐	☐	dd-mm-åååå	Vælg...	Vælg...	0,00
15000063	☐	☒	☐	01-09-2023	Efterafgrøder	Vælg...	1,89

De eventuelle ændringer, du foretager i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet, vil ikke blive overført til dit fællesskema, så det er vigtigt, at du sikrer dig, at de rigtige oplysninger fremgår af dit fællesskema senest 10. september 2023. Hvis du f.eks. ændrer størrelsen eller placeringen af en mark, som er registreret i fællesskemaet i tilsagn til målrettet kvælstofregulering, eller du ændrer valget af virkemiddel på marken, vil det ikke slå igennem i fællesskemaet, og det vil ikke få betydning for dit tilsagn.

Det er altid oplysningerne i fællesskemaet, der ligger til grund for det du får udbetalt og kontrollen af dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering.

For at opdatere oplysningerne om målrettet kvælstofregulering i din markplan i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet skal du selv opdatere dit gødningsskvote- og efterafgrødeskema. Hvis du kun har ændret placeringen af tilsagnet mellem eksisterende marker, er det nok blot at trykke på "hent marker" i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet. Hvis du derimod deler marker op i dit fællesskema, og vil have dem med over i gødningsskvote- og efterafgrødeskemaet, skal du, efter du har opdateret dit markkort i fællesskemaet, tilknytte kortet til dit gødningsskvote- og efterafgrødeskema.

Eftervirkning

Der vil blive fratrukket eftervirkning af de efterafgrøder, som du har fået tilsagn til, og det vi udbetaler for i 2023 i forbindelse med gødningsskvoteberegningen for planperioden 2023/2024. Der bliver trukket eftervirkning på 25 kg N, hvis du anvender organisk gødning svarende til 80 kg N pr. ha eller derover. Der bliver trukket eftervirkning på 17 kg N, hvis du anvender mindre end 80 kg N fra organisk gødning pr. ha. Når du vælger at etablere efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, bliver der trukket

en eftervirkning på 50 kg N pr. ha. Vær opmærksom på, at der bliver trukket eftervirkning fra efterafgrøden, selv om du har overdraget arealet til en anden.

7.1 Indberetning ved overdragelse af arealer

Hvis du overdrager en mark, som du har registreret i fællesskemaet med tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering, er det den, der har rådighed over marken 31. juli 2023, der skal indberette marken i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet. Der skal ikke indberettes nogle oplysninger om tilsagn til målrettet kvælstofregulering i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet.

Du kan ikke overdrage dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering for marken. Du er derfor stadig ansvarlig for, at betingelserne for tilsagnet bliver overholdt på marken. Det er derfor også dig, der får tilskuddet udbetalt.

Du kan læse mere om reglerne ved overdragelse i kapitel 10 "Overdragelse af arealer".

Hvis du sælger en mark med tilsagn til målrettet kvælstofregulering, bør du derfor sikre dig, at der er en aftale om, at den nye ejer overholder tilsagnsbetingelserne. Hvis du vælger at opretholde tilsagnet på marken, er det dit ansvar, at tilsagnsbetingelserne fortsat er opfyldt på marken. Alternativt kan du ændre placeringen af dit tilsagn til en anden mark inden for samme ID15-område, eller en mark i et andet ID15-område inden for samme kystvandopland, hvor du eller andre ansøgere i forvejen har fået godkendt marker ved prioriteringen. Hvis det ikke er muligt, kan du trække marken ud af din ansøgning. Du kan læse mere om dette i afsnit 2.4 "Indberet ændringer til målrettet kvælstofregulering i fællesskemaet".

Ved overdragelse af marker inden 31. juli, som fortsat er omfattet af overdragernes tilsagn til målrettet kvælstofregulering, skal den nye ejer eller forpagter være opmærksom på, at marken vil indgå i beregningen af kravet om pligtige efterafgrøder.

Du kan læse mere om, hvordan du skal indberette efterafgrøder og alternativer i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet i Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder og dyrkningsrelaterede tiltag.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

7.2 Du skal indberette sen etablering af målrettede efterafgrøder

Hvis du vælger at udskyde etableringen af dine målrettede efterafgrøder, skal du i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet indberette, på hvilke af dine marker, du anvender en sen etableringsfrist.

Læs mere om sen etablering af målrettede efterafgrøder i afsnit 5.1 "Krav til efterafgrøder".

8. Sådan søger du tilskud til målrettet kvælstofregulering

Du søger tilskud til målrettet kvælstofregulering i fællesskemaet. Fristen for at søge tilskud til målrettet kvælstofregulering er 28. april 2023.³⁵

8.1 Ansøgning i fællesskema

Du skal søge tilskud i fællesskemaet på siden "Målrettet kvælstofregulering". Du kan kun søge tilskud til en mark, hvis hele eller hovedparten af marken ligger i et ID15-område, der ligger indenfor et kystvandopland med indsatsbehov.³⁶ Du kan se på ansøgnings siden, om din mark ligger i et område, hvor du kan søge tilskud.

[Ansøgningen i fællesskemaet og eventuelle ændringer skal du sende elektronisk via Tast selv.](#)³⁷

8.2 Markblokændringsforslag og ansøgning om tilskud til målrettet kvælstofregulering

Vær opmærksom på, at hvis du søger tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering til et areal, som er omfattet af et ændringsforslag til markblokken, kan din ansøgning om tilsagn til det ændrede areal først blive godkendt, når ændringsforslaget er behandlet. Når dit forslag til markblokændring er behandlet, skal du huske at opdatere dit fællesskema, hvis du vil søge tilsagn til det ændrede areal. Først i forbindelse med, at du opdaterer og sender dit fællesskema ind igen, vil det ændrede areal, der er blevet godkendt ved markblokændringen komme med i din ansøgning.

Du kan læse mere om hvilke ændringer du kan foretage i dit tilsagn i afsnit 10.2 "Hvis du erhverver et areal med tilsagn".

Når vi efter prioriteringen af ansøgningerne indlæser dit tilsagnsareal i fællesskemaet, indlæses maksimalt det areal du har søgt og fået tilsagn til, også selv om marken efterfølgende er blevet større. Hvis marken efter ansøgningsfristen er blevet mindre, indlæses det mindre areal. Du har indtil 10. september mulighed for at flytte tilsagnet eller dele heraf til andre marker i samme ID15-område, eller andre ID15 områder indenfor kystvandoplandet. Hvis du ikke ændrer din ansøgning, så du har et areal med målrettet efterafgrøder eller alternativer svarende til det oprindelige tilsagnsareal, vil du få en kvotenedsættelse for den del af tilsagnet, der ikke er indberettet i fællesskemaet.

8.3 Tabel over vejledende indsatsbehov på ansøgnings siden

På ansøgnings siden i fællesskemaet kan du se en oversigtstabel, som viser det vejledende indsatsbehov for din bedrift – se skærmprent. I tabellen vil du kunne se det vejledende indsatsbehov i de ID15-områder, som du har marker i, samt hvor mange ha efterafgrøder du skal lægge ud for at undgå et krav om obligatoriske efterafgrøder. Indsatsbehovet er vejledende og afhænger af efterafgrødegrundarealet på din bedrift. Du kan også se det antal ha efterafgrøder, du har søgt til i de forskellige ID15-områder og kystvandoplande, og hvad du har søgt til kvotenedsættelse.

³⁵Jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

³⁶Jf. § 11, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

³⁷Jf. § 4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Efter ansøgningsfristen og prioriteringen af tilsagn vil du i kolonne C7 og C8 kunne se, hvor mange ha efterafgrøder du har fået tilsagn til inden for de enkelte ID15-områder, samt om vi har godkendt din indmeldte kvotereduktion. Hvis du indberetter ændringer til dit tilsagn, vil du i kolonne C9 kunne se, om du fortsat har indberettet et areal, der svarer til dit samlede tilsagnsareal.

Udsnit af ansøgningssiden for målrettet kvælstofregulering på fællesskemaet

Målrettet kvælstofregulering- vejledende indsatsbehov og ansøgt areal pr. ID15-område [?](#)

Viser elementer pr side Filtrer:

Kystvandopland	ID15-Område	Retention (klasse 1-5)	Vejledende indsatsbehov pr. ID15-område		Ansøgt areal til LDP		Tildelt tilsagn til LDP		Indberettet LDP tilsagn
			I procent	Bedrift	Efterafgrøder /Alternativer	Kvotereduktion	Omregnet til efterafgrøder	Areal til udbetaling	
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	
Åbne vandomr. ID90: 1140000	64300	3	0,40%	0,06	11,29 ha		11,29 ha	11,29 ha	
				Sum	11,29 ha	0,00 ha	11,29 ha	11,29 ha	

Viser 1 - 1 elementer ud af 1 Forrige Næste

8.4 Du kan trække en rapport over de ansøgte ha til målrettet kvælstofregulering

Du kan i ansøgningsperioden holde dig opdateret om, hvordan ansøgningerne til målrettet kvælstofregulering fordeler sig i de forskellige kystvandoplande, hvor du har arealer ved at trække en rapport i Tast selv-service. Rapporten ligger under fanen "Lister". Rapporten viser:

- ID-nr. og navn for kystvandoplande.
- Det vejledende antal ha der er behov for i de enkelte kystvandoplande.
- Hvor mange ha der er søgt i de forskellige retentionsklasser (1-5).
- Hvor meget der samlet er søgt i kystvandoplandet.

Du kan også se et overblik over, hvor stor en andel af indsatsbehovet der er opfyldt ift. hvor stor en andel af det samlede areal på kystvandoplandsniveau der indgår i indsendte ansøgninger.

Ved hjælp af rapporten kan du orientere dig i netop dit område ift., hvor meget der er søgt, og hvordan de søgte ha er fordelt i kystvandoplandet. Du skal være opmærksom på, at du kun kan bruge rapporten som vejledning. I tilfælde hvor rapporten viser, at der er søgt tilskud til at opfylde hele indsatsbehovet, betyder det ikke nødvendigvis, at der ikke kan komme et krav om obligatoriske efterafgrøder. Der kan stadig komme et krav, hvis der hovedsageligt er søgt tilskud i områder i en høj retentionsklasse.

Omvendt skal du heller ikke undlade at søge til et område i en høj retentionsklasse, selv om der allerede er søgt i de områder, der ligger i de lave retentionsklasser. I flere områder er indsatsbehovet stort, og vi giver tilsagn, indtil indsatsbehovet i området er nået, eller midlerne er brugt.

9. Du får brev om tilsagn

Alle ansøgninger bliver prioriteret efter afslutningen af ansøgningsperioden. Der er derfor ikke noget loft for, hvor mange ha du kan søge til ordningen inden for ansøgningsperioden.

For hvert kystvandopland er der fastsat et indsatsbehov i kg kvælstof, samt afsat midler til et antal ha målrettede efterafgrøder. Hvis vi efter afslutningen af ansøgningsperioden kan konstatere, at der inden for et kystvandopland er søgt om tilskud til flere ha efterafgrøder og alternativer, end der er behov for i forhold til at nå indsatsbehovet, eller der er afsat midler til, vil vi prioritere mellem ansøgningerne i det pågældende kystvandopland.

Prioriteringen af ansøgningerne kan blive gennemført i op til tre trin:

Trin 1

Inden for hvert kystvandopland prioriterer vi først alle indmeldte kvotereduktioner.³⁸ Hvis der efter trin 1 fortsat er et indsatsbehov i kystvandoplandet, går vi videre til trin 2. Fordi kvotereduktionen ikke er kompenseret, vil trin 1 ikke påvirke det antal ha, der er afsat midler til inden for et kystvandopland.

Trin 2

Inden for hvert kystvandopland prioriterer vi de ansøgte marker efter følgende kriterier:

1. Marker i ID15-områder med laveste retention

Hvis flere ID15-områder inden for et kystvandopland har samme retention, betragter vi dem som et samlet ID15-område med hensyn til prioriteringen af marker.³⁹

2. Markens størrelse, hvor største marker prioriteres først

Hvis det inden for et kystvandopland ikke er muligt at prioritere alle marker inden for et ID15-område, prioriterer vi markerne efter markstørrelse, hvor arealet er omregnet til ha efterafgrøder. Større marker går forud for mindre marker. Hvis den næste mark i prioriteringen inden for et ID15-område kun delvist overskrider enten indsatsbehovet eller loftet for afsatte midler, vil hele marken blive prioriteret.⁴⁰

3. Lodtrækning

Hvis der til sidst er flere marker med samme størrelse, vil der blive foretaget lodtrækning mellem de marker.⁴¹

Trin 3

Hvis der er kystvandoplande, hvor de afsatte midler er brugt, før indsatsbehovet er opfyldt, og der er flere ansøgte arealer, vil der blive tilført midler fra kystvandoplande, hvor de afsatte midler ikke er brugt. Der vil blive foretaget en prioritering på tværs af kystvandoplande efter samme principper som i trin 2.

³⁸Jf. § 6, stk. 2, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

³⁹Jf. § 6, stk. 3, nr. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁴⁰Jf. § 6, stk. 3, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁴¹Jf. § 6, stk. 3, nr. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

9.1 Dit brev med tilsagn viser, om du får tilsagn om tilskud

Efter prioriteringen af ansøgningerne er gennemført, vil du modtage et tilsagnsbrev i Tast selv i løbet af maj. I dit brev med tilsagn kan du se, hvilke marker du har fået tilsagn til, samt hvilke marker der har fået afslag. Du kan også læse begrundelsen for et eventuelt afslag i dit tilsagn.

Du vil også modtage et kvitteringsbrev, umiddelbart efter du har indsendt din ansøgning i fællesskemaet. Kvitteringsbrevet er blot en bekræftelse på, at du har søgt om tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering.

9.2 Hvilke ændringer kan du foretage i dit tilsagn?

Efter ansøgningsfristen kan du ikke opskrive det areal, du har søgt om tilsagn til, eller fået tilsagn til. Det er altså ikke muligt at tilføje arealer eller marker, der vil øge dit samlede tilsagnsareal til målrettet kvælstofregulering. Du har dog mulighed for at ændre placeringen af dine tilsagnsmarker og ændre valget af virkemidler.

Frem til 10. september kan du foretage følgende ændringer i dit tilsagn:⁴²

1. Ændre placeringen af dine målrettede efterafgrøder eller alternativer til andre marker, så længe det sker inden for det samme ID15-område, som arealet har fået tilsagn i eller til andre ID15-områder inden for samme kystvandområde, hvor du eller andre ansøgere i forvejen har fået godkendt marker ved prioriteringen.
2. Ændre dit valg af virkemiddel (efterafgrøde/alternativ). Du skal dog være opmærksom på omregningsfaktoren mellem efterafgrøder og alternativer. Du skal desuden være opmærksom på, at du ikke kan ændre dit valg fra alternativet reduktion af kvælstofkvoten. Du kan heller ikke ændre fra målrettede efterafgrøder eller et af de andre alternativer til alternativet reduktion i kvælstofkvoten.

Du skal indberette alle ændringer til dit tilsagn i fællesskemaet, fordi vi skal vide nøjagtig, i hvilken mark dine målrettede efterafgrøder og alternativer er placeret, samt hvilke virkemidler du etablerer på marken. Hvis du prøver at flytte dine målrettede efterafgrøder eller alternativer til en mark i et andet ID15-område inden for samme kystvandområde, hvor du eller andre ansøgere ikke i forvejen har fået godkendt marker ved prioriteringen, vil du få en blokerende fejl.

Det eneste alternativ, du ikke kan ændre i, er kvotenedsættelse. Det skyldes, at kvotenedsættelsen skal gennemføres i den samme planperiode, der søges om tilsagn i, hvilket kræver at opgørelsen af din gødningskvote foretages ved ansøgningsfristens udløb. Det antal ha du har meldt ind til kvotenedsættelse, overføres automatisk til gødningskvote- og efterafgrødeskemaet.

Hvis du efter ansøgningsfristen tager marker ud af dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering og reducerer dit samlede tilsagnsareal, vil det medføre en reduktion i dit tilskud samt en reduktion i din kvælstofkvote for planperioden 2023/2024. Vi reducerer din kvote for at sikre, at effekten af det areal med efterafgrøder, der er taget ud af dit tilsagn, stadig bliver indfriet. Læs mere om reduktion af kvælstofkvoten i afsnit 12.4 "Tilfælde hvor vi nedsætter din kvælstofkvote".

⁴²Jf. § 9, stk. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

10. Overdragelse af arealer

10.1 Hvis du overdrager et areal med tilsagn

Du kan ikke overdrage dit tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering. Hvis du overdrager et areal, der er registret i fællesskemaet med tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering, vil tilskuddet, uanset overdragelsen af arealet, blive udbetalt til dig (medmindre du ved en transport overfører tilskuddet til erhververen). Betingelserne for tilsagnet om målrettet kvælstofregulering, som du har søgt om i fællesskemaet, skal derfor stadig overholdes, og det er dig, der er ansvarlig for, at de bliver overholdt.⁴³

Hvis du har mulighed for det, kan du vælge at etablere dine målrettede efterafgrøder eller alternativer på en anden af dine marker inden for det ID15-område, som du har fået tilsagn i eller til en mark i et andet ID15-område inden for samme kystvandopland, hvor du eller andre ansøgere i forvejen har fået godkendt marker ved prioriteringen. Husk, at du skal indberette ændringen i fællesskemaet senest 10. september.

Bemærk, at du i forbindelse med overdragelsen skal sikre, at kontrolmyndigheden stadig har den fornødne adgang til de ansøgte arealer ved kontrol på stedet.

Hvis vi konstaterer, at de målrettede efterafgrøder og/eller alternativer ikke er udlagt, er det din kvælstofvote, der bliver reduceret - ikke den nye ejer eller forpagter. Du kan også risikere af få en sanktion i det vi udbetaler af dit tilskud til målrettet kvælstofregulering.

10.2 Hvis du erhverver et areal med tilsagn

Hvis du har erhvervet et areal, hvor overdrager har tilsagn til målrettet kvælstofregulering, skal du være opmærksom på, at overdrager fortsat er bundet af betingelserne i tilsagnet på marken.

Hvis du inden 31. juli erhverver et areal, som er omfattet af overdragere tilsagn til målrettet kvælstofregulering, skal du være opmærksom på, at arealet vil indgå i beregningen af dit krav om pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder og eventuelt krav til obligatoriske målrettede efterafgrøder.

I forbindelse med beregningen af et eventuelt krav om obligatoriske målrettede efterafgrøder vil du ikke kunne trække de frivillige efterafgrøder på marken fra kravet, fordi tilsagnet ikke er dit.

10.3 Hvem skal indberette marken i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet

Den, der har rådighed over arealet 31. juli, skal indberette marken i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet. Det gælder også, selvom landbrugeren har erhvervet et areal, som en anden landbruger har fået tilsagn om tilskud til målrettet kvælstofregulering på.

Du kan og skal ikke indberette i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet, at marken indgår i overdragere tilsagn til målrettet kvælstofregulering. Du skal være opmærksom på, at der bliver fratrukket eftervirkning af de målrettede efterafgrøder hos den landbruger, der har søgt tilsagn og fået udbetalt tilskud for tilsagnsarealerne i 2023. Eftervirkningen bliver fratrukket i forbindelse med gødningskvoteberegningen for planperioden 2023/2024.

⁴³Jf. § 21 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

11. Sådan kontrollerer vi målrettet kvælstofregulering

Hvert år kontrollerer Landbrugsstyrelsen alle modtagne fællesskemaer administrativt. Landbrugsstyrelsen anvender blandt andet satellitter i forbindelse med at vi udtager en stikprøve af bedrifter, som vi fører tilsyn med ved kontrolbesøg på stedet.

Kontrol sker på grundlag af dit indsendte fællesskema og din indtegning i IMK.

11.1 Administrativ kontrol af fællesskemaet

Den administrative kontrol omfatter alle ansøgninger. Vi kontrollerer bl.a., om flere ansøgere har indtegnet det samme areal. Hvis vi er usikre på, om kravene er overholdt på et areal, modtager du et brev, hvor vi beder dig om at redegøre nærmere for f.eks. arealets beskaffenhed.

Høringsbreve under den administrative kontrol

I forbindelse med kontrol af fællesskemaer sender Landbrugsstyrelsen hvert år mange høringsbreve til ansøgere vedrørende forskellige fejl i ansøgningerne. Vi sender høringsbreve ud, når vi finder uregelmæssigheder, der kan have betydning for beregningen af dit tilskud.

Høringerne kan omhandle utilsigtede uregelmæssigheder eller uenighed vedrørende tilskudsberettigelse, rådighed eller markblokgrænser, der kan påvirke den endelige afgørelse. Det er et forvaltningsretligt krav, at vi skal høre dig om sådanne forhold.⁴⁴

Undgå fejl i din ansøgning

Som ansøger kan du i høj grad selv være med til at undgå, at du får fejl i din ansøgning ved at sikre, at din ansøgning er så korrekt som mulig. Du bør bl.a. være opmærksom på:

- Kun at søge tilskud til tilskudsberettigede arealer.
- At indtegne alle dine marker præcist.
- At lave tidlige og præcise ændringsforslag til markblokke.

11.2 Fysisk kontrol af målrettet kvælstofregulering

Vi udtager en andel af alle tilsagnshaverne på ordningen til kontrolbesøg. I 2023 bliver det formentlig 10 pct. Udtagningen sker bl.a. på baggrund af en satellitbaseret risikovurdering i august og september af, hvilke bedrifter der har størst risiko for overtrædelser. Det betyder, at der er større risiko for at få et kontrolbesøg, hvis dine efterafgrøder mangler eller ikke er veletableret, end hvis dine efterafgrøder er veletableret.

Varsling og gennemførelse af den fysiske kontrol

Den fysiske kontrol vil som udgangspunkt ikke være varslet. Du har med din ansøgning accepteret, at vi udfører kontrol på bedriften. Hvis din bedrift bliver udtaget til et kontrolbesøg, har du pligt til at medvirke til, at kontrollen kan blive gennemført. Hvis du ikke selv har mulighed for at medvirke til, at kontrolbesøget kan blive gennemført, kan du finde en stedfortræder. Det gælder også, hvis du ikke opholder dig på bedriften i en længere periode. Alternativt bliver kontrollen gennemført uden din eller

⁴⁴Jf. § 19, stk. 1, i forvaltningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

en stedfortræders medvirken. Hvis vi ikke kan gennemføre en kontrol på grund af forhold, som du er årsag til, vil vi afvise din ansøgning om tilskud.

Den fysiske kontrol af målrettet kvælstofregulering vil blive gennemført i perioden fra midt september til tidligste destruktionsfrist. Et eventuelt opfølgende kontrolbesøg vil blive gennemført senere på året eller først på året i 2024.

Vi kontrollerer blandt andet følgende:

- Om der er udlagt det areal med efterafgrøder eller alternativer, der er registreret i fællesskemaet.
- Om efterafgrøderne og alternativerne er placeret på de marker, hvor de er indberettet.
- Om mindstekravet til efterafgrødernes dækningsgrad er opfyldt.
- Om der er anvendt tilladte arter.
- Om efterafgrøden efterfølges af en forårssåede afgrøde (dette sker i en særskilt kontrol om foråret).

Fordi kontrolperioden for efterafgrøder strækker sig over september og oktober måned, vil der i starten af kontrolperioden kunne godkendes en efterafgrøde, som ikke er stor og veludviklet, men hvor der er en jævn fremspiring af efterafgrødeplanter.

Tabellen "Oversigt over påkrævet dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt" viser, hvilke dækningsgrader, der bliver anvendt som grundlag for kontrollen. Som det står i tabellen, er kravet til dækningsgrad afhængig af indberettet såtidspunkt og tidspunktet for kontrollen.

Oversigt over påkrævet dækningsgrad i forhold til kontroltidspunkt

Periode, hvor kontrollen gennemføres	Seneste såtidspunkt for efterafgrøder (Mindstekrav til dækning)			
	20. august	24. august	28. august	7. september
11. september til 14. september	15 %	0 %*	0 %*	0 %*
15. september til 20. september	20 %	5 %	0 %*	0 %*
21. september til 25. september	25 %	10 %	0 %*	0 %*
26. september til 1. oktober	30 %	15 %	5 %	0 %*
2. oktober til 6. oktober	35 %	20 %	10 %	0 %*
7. oktober til 19. oktober	40 %	25 %	15 %	10 %

*Der skal dog være synlige tegn på etablering af efterafgrøder i form af f.eks. udsæd eller fremspiring.

Tabellen er et redskab til at vurdere, om efterafgrøden er etableret efter normale driftsmæssige principper med henblik på en effektiv kvælstofoptagelse i efteråret. I den vurdering inddrager vi et mindstekrav til efterafgrødernes dækningsgrad for at kunne vurdere sandsynligheden for, om etableringen er sket til det indberettede såtidspunkt. Tabellen tager udgangspunkt i et minimum dækningsgrad. Det betyder, at hvis et areal er tilsået med efterafgrøder 20. august, vil der med meget stor sandsynlighed være en dækningsgrad på 35 pct. den 5. oktober.

[Du kan læse mere om kontrollen af efterafgrøder og alternativer i kontrolinstruksen her.](#)

Høring om kontrolresultatet

Efter kontrollen vil du modtage et brev, hvor du kan læse, hvad vi har konstateret ved kontrollen. Her skriver vi, hvis vi har konstateret, at du har udlagt færre målrettede efterafgrøder eller alternativer, end du har ansøgt om, eller at du ikke har udlagt de målrettede efterafgrøder eller alternativer på de marker, som du har indberettet.

Hvis du har bemærkninger til kontrolresultatet, kan du inden for høringsperioden sende dem til os. Kontrolløren vil ikke besvare dine eventuelle bemærkninger til kontrollen, men sender dem sammen med sine egne bemærkninger til den videre sagsbehandling, hvor vi tager stilling til dine bemærkninger, inden vi træffer afgørelse.

Hvis vi ikke hører fra dig, træffer vi afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag.

Sådan undgår du fejl i kontrollen af efterafgrøder og alternativer

Vi konstaterer mange fejl i kontrollen på målrettet kvælstofregulering. Finder vi overtrædelser, får du en sanktion, som f.eks. kan være bortfald af tilskud og kvotetræk. På landsplan betyder mange overtrædelser, at flere skal kontrolleres året efter, og dermed også at der er større sandsynlighed for at den enkelte ansøger får kontrolbesøg.

[Her kan du få gode råd og læse mere om hvordan du undgår at få fejl i kontrollen af efterafgrøder.](#)

11.3 Ombytning mellem de forskellige efterafgrødeordninger ved kontrol

Hvis du har krav om efterafgrøder på forskellige ordninger, men ikke har etableret nok til at opfylde dem alle, har du i forbindelse med den fysiske kontrol mulighed for at vælge at anvende nogle af dine godkendte efterafgrøder i målrettet kvælstofregulering til at opfylde krav til pligtige og husdyrefterafgrøder. Hvis du gør dette, tæller de pågældende efterafgrøder ikke med som målrettede efterafgrøder.

Du skal i dit høringssvar fortælle, hvis du ønsker at dine målrettede efterafgrøder skal bruges til en anden ordning. Du skal være opmærksom på, at sanktionen for en manglende efterafgrøder ikke er ens på de forskellige efterafgrødeordninger. Mens du får en bøde og eventuelt et KO-træk, hvis du mangler pligtige og husdyrefterafgrøder, får du en sanktion i dit tilskud samt en kvotereduktion, hvis du mangler målrettede efterafgrøder. Det vil afhænge af den enkelte situation, om konsekvenserne ved manglende efterafgrøder er størst for pligtig/husdyrefterafgrøder eller målrettede efterafgrøder. Læs mere om sanktioner på målrettet kvælstofregulering i kapitel 12 "Sanktion og kvotereduktion".

Du kan læse mere om sanktion på pligtige og husdyrefterafgrøder i Vejledning om pligtige og husdyrefterafgrøder.

[Du finder vejledningen om pligtige- og husdyrefterafgrøder her.](#)

11.4 Kontrol af forårssåede afgrøder

Vi foretager kontrol af kravet om, at efterafgrøden skal efterfølges af en forårssået afgrøde. Kontrollen sker blandt andet på baggrund af satellitbilleder og det du indberetter i fælleskemaet året efter, at efterafgrøden har været udlagt. Hvis vi konstaterer, at kravet er overtrådt, vil du få en sanktion i dit tilskud, samt en reduktion i din kvælstofkvote.

12. Sanktion og kvotereduktion

Du kan i dette kapitel læse om, hvordan vi vurderer overtrædelser, der bliver konstateret i forbindelse med kontrol.

12.1 Sanktion

Hvis vi konstaterer, at du har overtrådt kravene, sender vi et afgørelsesbrev, hvor vi bortfalder tilsagnet for et areal, eller nedsætter tilskuddet. Om afgørelsen bliver bortfald eller nedsættelse afhænger af, hvilket krav der er overtrådt. Vi vurderer din sag afhængigt af, om det er en overtrædelse af:⁴⁵

- Kriterier for tilskudsberettigelse (se kapitel 4 "Hvem kan søge tilskud")
- Forpligtelser (se kapitel 5 "Krav for at få tilskud" og 6 "Alternativer til efterafgrøder")

Overtrædelse af kriterier for tilskudsberettigelse⁴⁶

Kriterier for tilskudsberettigelse er grundlæggende krav, der giver adgang til at kunne søge ordningen, eller som du skal overholde i hele tilsagnsperioden. Det kan f.eks. være kriteriet om, at du ikke må være autoriseret til økologisk jordbrugsproduktion, eller at din bedrift skal være tilmeldt Register for Gødningsregnskab.

Hvis du har overtrådt kriterierne for tilskudsberettigelse, beregner vi ikke en sanktion, men dit tilsagn vil bortfalde for det areal, hvor kriterierne ikke er overholdt, og du vil få en kvotereduktion svarende til det areal, der udgår af tilsagnet.

Overtrædelse af forpligtelser⁴⁷

Ved forpligtelser forstås de krav, der kompenseres for i ordningen. Det er f.eks. forpligtelser om, at efterafgrøderne skal være vejetablerede og ikke må destrueres før destruktionsfristen.

Ved overtrædelse af forpligtelser beregner vi en sanktion af det beløb du får udbetalt. Sanktionsprocenten afhænger af en konkret vurdering i den enkelte sag.

Ved overtrædelse af forpligtelser bliver overtrædelsen vurderet i forhold til:⁴⁸

- **Alvor** – hvor alvorlig er overtrædelsen i forhold til ordningens formål
- **Varighed** – hvor længe vil arealet være påvirket af overtrædelsen
- **Omfang** – hvilken virkning har overtrædelsen på ordningen som helhed
- **Hypighed** – har du inden for de sidste 4 år haft en lignende overtrædelse

Vi foretager en samlet vurdering af alvor, omfang, varighed og hypighed for hver type overtrædelse og inddeler på denne baggrund overtrædelserne i såkaldte vægtningskategorier. Læs mere om vægtningskategorier i næste afsnit.

Udover sanktionen i tilskuddet skal du være opmærksom på, at du også får nedsat din kvælstofkvote. Nedsættelsen af din kvælstofkvote vil svare til arealet omregnet til efterafgrøder, der er blevet underkendt.

⁴⁵ Jf. artikel 63 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 samt artikel 35, stk. 1 og 2, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

⁴⁶ Jf. § 10 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁴⁷ Jf. § 16, § 17, § 18 og § 19 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁴⁸ Jf. artikel 35, stk. 3, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 640/2014 af 11. marts 2014.

12.2 Hvordan beregner vi din sanktion?

I de følgende afsnit beskriver vi, hvordan vi beregner sanktionen. Sanktionen beregnes kun for overtrædelser af forpligtelser.

Beregning af sanktion

Når vi beregner, hvor stor sanktionen skal være, bruger vi to faktorer:

- **Vægtningsskategor**i – en omregningsfaktor som er opgjort ud fra overtrædelsens alvor og varighed.
- **Sanktionstrappe** – en omregningsfaktor som er opgjort ud fra overtrædelsens omfang, der ganges på overtrædelsen, så arealmæssigt store overtrædelser giver forholdsmæssigt større sanktioner.

De to faktorer, vægtningsskategorier og sanktionstrappe, giver tilsammen mulighed for, at vi kan tilpasse sanktionerne, f.eks. efter hvor alvorlig overtrædelsen er eller hvor stort et areal, som overtrædelsen har berørt. Det betyder f.eks., at en alvorlig overtrædelse på et lille areal kan medføre en større nedsættelse i tilskuddet, end hvad der svarer til det du har fået udbetalt på det lille areal. Nedsættelsen vil dog aldrig være større end dit samlede tilskud.

Ved fastsættelse af vægtningsskategorier er der lagt vægt på om overtrædelsen betyder, at ordningsformål ikke kan opnås. Der lægges desuden vægt på om det fremgår tydeligt, at der er gjort et forsøg på at etablere virkemidlet.

Beregningen af sanktionen sker i trin. I de trin bruger vi en række begreber (overtrædelsesprocent, sanktionsprocent og samlet sanktionsprocent), som går igen i de afgørelsesbreve, som vi sender ud. I det følgende gennemgås de enkelte trin i sanktionsberegningen.

Trin 1: Beregning af overtrædelsesprocent

Beregningen af overtrædelsesprocenten sker ud fra forholdet mellem det areal, hvor der er fundet en overtrædelse (omregnet til ha efterafgrøder), vægtningsskategorien og det samlede konstaterede tilsagnsareal.

$$\text{Overtrædelsesprocent} = \frac{\text{Overtrådt areal i ha efterafgrøder i vægtningsskategorien} \times \text{Vægtningsskategor}}{\text{Samlede konstaterede tilsagnsareal}}$$

Trin 2: Beregning af sanktionsprocent

Overtrædelsesprocenten ganger vi med den omregningsfaktor, der fremgår af det trin på sanktionstrappen, som den beregnede overtrædelsesprocent er på. Det resulterer i en sanktionsprocent. Sanktionstrappen skal sikre, at sanktionen bliver større ved store overtrædelser.⁴⁹

Sanktionstrappe:

Trin	Interval for overtrædelsesprocent	Omregningsfaktor	Maksimal sanktionsprocent
1	Over 0 – 10 %	1	10
2	Over 10 – 20 %	1,2	24
3	Over 20 – 50 %	1,3	65
4	Over 50 %	1,4	100

⁴⁹Jf. § 24, stk. 4 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Vi finder sanktionsprocenten for overtrædelser på marken ved denne beregning:

Sanktionsprocent (arealrelateret) = overtrædelsesprocent x omregningsfaktor fra sanktionstrappen

Trin 3: Overtrædelser af forpligtigelser på bedriftsniveau

Hvis vi finder en overtrædelse af forpligtigelser på bedriftsniveau, f.eks. kravet om information om tilsagnet på en erhvervsmæssig hjemmeside, der vedrører etablering af kvælstofreducerende virkemidler, beregner vi sanktion uden brug af sanktionstrappen. Sanktionsprocenten på overtrædelser på bedriftsniveau er på 1 procent af det samlede tilskud til ordningen.

Trin 4: Beregning af den samlede sanktion

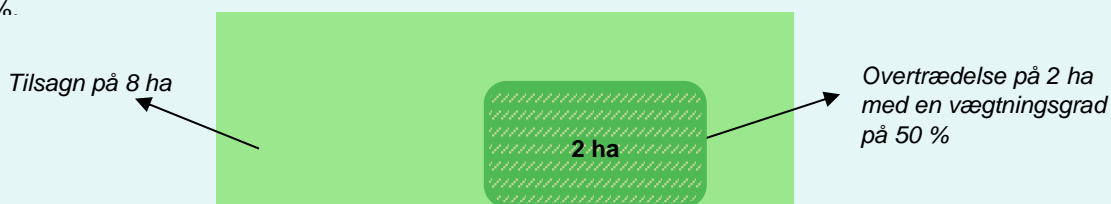
Til sidst lægger vi sanktionsprocenterne for areal- og bedriftsovertrædelser sammen til en samlet sanktionsprocent. Årets udbetaling til målrettet kvælstofregulering nedsættes med den samlede sanktionsprocent.

Eksempler på beregning af sanktion

I dette afsnit viser vi en række eksempler på, hvordan sanktionen beregnes.

EKSEMPEL 1: Når dine efterafgrøder ikke er tilstrækkeligt dækkende

Ansøger A har et tilsagn på 8 ha efterafgrøder. På kontrolbesøg bliver det konstateret, at 2 ha af efterafgrøderne ikke er tilstrækkelig dækkende, og det medfører en overtrædelse i vægtningskategori 50 %.

Trin 1: Beregning af overtrædelsesprocent

$$\frac{2 \text{ ha} \times 50\%}{8 \text{ ha}} = \underline{12,5\%}$$

Trin 2: Sanktionsprocent

Overtrædelsesprocenten på 12,5 % ligger på andet trin af sanktionstrappen (over 10–20 %), hvor sanktionsprocenten skal ganges med 1,2. Den endelige sanktionsprocent er derfor:

$$12,5\% \times 1,2 = \underline{15,0\%}$$

Trin 3

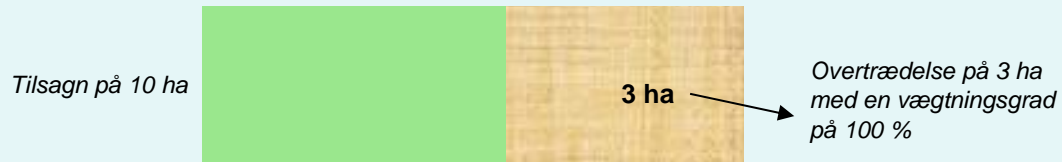
Fordi der ikke er andre overtrædelser, skal ansøger A have nedsat årets udbetaling med 15 %, svarende til 1,2 ha.

Reduktion i kvælstofkvoten

Bedriften vil desuden få et fradrag i kvælstofkvoten svarende til størrelsen på det overtrådte areal (2 ha).

EKSEMPEL 2: Når dine efterafgrøder ikke er etableret

Ansøger B har et tilsagn på 10 ha efterafgrøder. På kontrolbesøg bliver det konstateret, at der på 3 ha ikke er etableret efterafgrøder, og det medfører en overtrædelse i vægtningskategori 100 %.

Trin 1: Beregning af overtrædelsesprocent

$$\frac{3 \text{ ha} \times 100\%}{10 \text{ ha}} = \underline{30,0\%}$$

Trin 2: Sanktionsprocent

Overtrædelsesprocenten på 30 % ligger på trin 3 på sanktionstrappen (overover 20 % – 50 %), hvor sanktionsprocenten skal ganges med 1,3. Den endelige sanktionsprocent er derfor:

$$30\% \times 1,3 = \underline{39,0\%}$$

Trin 3

Fordi der ikke er andre overtrædelser, skal ansøger B have nedsat årets udbetaling til de 10 ha med 39 %. Svarende til 3,9 ha

Reduktion i kvælstofkvoten

Bedriften vil desuden få et fradrag i kvælstofkvoten for svarende til størrelsen på det overtrådte areal (3 ha).

EKSEMPEL 3: Sanktion ved overtrædelse af flere tilfælde

Ansøger D har et tilsagn på 10 ha efterafgrøder:

- Mark 1: 1 ha med brak langs vandløb og søer (lig 4 ha efterafgrøder)
- Mark 2: 6 ha efterafgrøder.

På mark 1 underkender vi 0,5 ha med en overtrædelse med 100 % vægtning. På mark 2 underkender vi 3 ha, fordi dækningsgraden ikke er tilstrækkelig, hvilket er en overtrædelse med 50 % vægtning.

Trin 1: Beregning af overtrædelsesprocent

$$\text{Mark 1: } 0,5 \text{ ha} \times 4 \times 100 \% = \underline{2,0 \text{ ha}}$$

$$\text{Mark 2: } 3 \text{ ha} \times 50 \% = \underline{1,5 \text{ ha}}$$

Overtrædelsen ganges med 4, fordi omregningsfaktoren er 1:4

$$\text{Overtrædelsesprocent på bedriften: } \frac{2 \text{ ha} + 1,5 \text{ ha}}{10 \text{ ha}} = \underline{35,0 \%}$$

Trin 2: Beregning af sanktionsprocent

Overtrædelsesprocenten på 35 % ligger på trin 3 på sanktionstrappen (over 20 % – 50 %), hvor skal ganges med 1,3. Den endelige sanktionsprocent er derfor:

$$35 \% \times 1,3 = \underline{45,5 \%}$$

Trin 3: Beregning af bedriftens sanktionsprocent

Fordi der ikke er andre overtrædelser, skal ansøger D have nedsat årets udbetaling til de 10 ha tilsagnsareal med 45,5 %. Svarende til 4,55 ha.

Reduktion i kvælstofkvoten

Bedriften vil desuden få et fradrag i kvælstofkvoten for svarende til størrelsen på det overtrådte areal på **5 ha** ($0,5 \times 4 + 3$)

Der er tale om gentagelse, når:

- Overtrædelsen er begået af en tilskudsmodtager, der tidligere har begået andre lignende overtrædelser.
- Overtrædelsen er sket inden for de sidste 4 år.

Hvis vi konstaterer samme overtrædelse som tidligere år, vil overtrædelsesprocenten blive ganget med de omregningsfaktorer, der fremgår af tabellen "Sanktionstrappe ved gentagelser".

Sanktionstrappe ved gentagelser:

Trin	Interval for overtrædelsesprocent	Omregningsfaktor	Maksimal sanktionsprocent
1	Over 0 – 10 %	1,2	12
2	Over 10 – 20 %	1,5	30
3	Over 20 – 50 %	1,8	90
4	Over 50 %	2,0	100

12.3 Hvis du skal betale dit tilskud tilbage

Hvis du har fået udbetalt tilskud i strid med reglerne, kan vi kræve, at du skal betale tilskuddet tilbage.⁵⁰ Hvis du skal betale tilskuddet tilbage, vil beløbet blive tillagt renter, hvis fristen for betalingen bliver overskredet. Der bliver beregnet renter i perioden fra fristen for betalingen og frem til den dag, hvor vi har fået det du skylder.

12.4 Tilfælde hvor vi nedsætter din kvælstofkvote

Ud over den nedsættelse af din kvælstofkvote for planperioden 2022/2023, som du har indmeldt i ansøgningsrunden, kan du også få nedsat din kvælstofkvote i planperioden 2023/2024 i følgende tilfælde:⁵¹

- Hvis du nedskriver dit areal med målrettede efterafgrøder eller alternativer efter ansøgningsfristen.
- Hvis vi på kontrol konstaterer, at du har etableret et mindre areal med efterafgrøder eller alternativer, end du har søgt tilskud til, eller du ikke har placeret dem, der hvor de er indberettet.
- Hvis vi konstaterer, at tilsagnsbetingelserne ikke er overholdt på dele af dit tilsagnsareal, f.eks. fordi det valgte alternativ ikke fremstår veletableret.
- Hvis du har etableret for få efterafgrøder (eller alternativer) til at opfylde dit krav om pligtige og husdyrefterafgrøder, og vælger at nedskrive dit areal med målrettet kvælstofregulering for at opfylde de krav.

Kvotereduktionen, som resultat af nedskrivning af arealer og kontrol, vil fremgå i beregning af kvælstofkvoten for planperioden 2023/2024 i gødningskvote- og efterafgrødeskemaet og i gødningsregnskabet for planperioden 2023/2024, som du skal indberette 31. marts 2025.

Hvis du ophører med jordbrugsvirksomhed, og din bedrift bliver afmeldt Register for Gødningsregnskab, vil det ikke være muligt at reducere i kvælstofkvoten.

Nedsættelse af din kvælstofkvote

Nedsættelse af kvælstofkvoten for din bedrift sker efter regler, som svarer til nedsættelse af kvælstofkvoten til opfyldelse af krav om pligtige og husdyrefterefterafgrøder. Kvoten bliver reduceret med:

- 93 kg kvælstof pr. manglende ha efterafgrøde, hvis du udbringer mindre organisk gødning, end hvad der svarer til 80 kg kvælstof pr. ha harmoniareal.
- 150 kg kvælstof per manglende ha efterafgrøde, hvis du udbringer organisk gødning svarende til 80 kg kvælstof pr. ha eller mere pr. ha harmoniareal.⁵²

⁵⁰ Jf. § 26 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁵¹ Jf. § 28, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁵² Jf. § 28, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

Hvis du framelder efterafgrøder eller alternativer efter ansøgningsfristen

Hvis du efter ansøgningsfristen trækker hele eller dele af dit tilsagnsareal ud af dit tilsagn til målrettet kvælstofregulering, reducerer vi din kvælstofkvote for planperioden 2023/2024. Det gør vi for at sikre effekten af de efterafgrøder og/eller alternativer, som du har fået tilsagn om tilskud til i den frivillige ordning, og som indgår i beregningerne af ordningens effekt.⁵³

Du har altid mulighed for at framelde dine arealer med efterafgrøder eller alternativer, med mindre der er anmeldt kontrol på arealet eller vi har konstateret fejl i din ansøgning.

Hvis dele af dit tilsagn ikke fremgår korrekt af fællesskemaet senest den 10. september 2023, betragter vi det som, at du trækker arealet ud af dit tilsagn.

Du har pligt til at oplyse om reduktion af arealer i dit fællesskema.⁵⁴

Hvis du mangler at etablere dine efterafgrøder eller alternativer

Hvis vi ved kontrollen konstaterer, at du har etableret et mindre areal med efterafgrøder eller alternativer, end hvad du har fået tilsagn til, medfører det, at din kvælstofkvote vil blive reduceret svarende til det manglende areal. Vi reducerer din kvælstofkvote for planperioden 2023/2024.

Vi reducerer også din kvælstofkvote, hvis vi konstaterer, at du har placeret efterafgrøder eller alternativer på andre marker end dem, som er registreret i fællesskemaet 2023. Vær opmærksom på, at du kan indberette ændringer i placeringen af dine tilsagnsmarker med efterafgrøder eller alternativer frem til 10. september.

Hvis du ikke har overholdt tilsagnsbetingelserne på arealet

Hvis vi konstaterer, at dele af dine tilsagnsarealer ikke overholder de generelle tilsagnsbetingelser eller betingelserne for det alternativ, du har valgt på arealet, medfører dette, at din kvælstofkvote vil blive reduceret. Din kvælstofkvote vil blive reduceret svarende til det fulde overtrådte areal i ha efterafgrøder, også selv om overtrædelsen på arealet har en vægtningskategori på under 100 pct. i forhold til tilskuddet. Det gør vi for at sikre ordningens effekt. Vi reducerer din kvælstofkvote for planperioden 2023/2024.

⁵³Jf. § 28, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

⁵⁴Jf. § 18, nr. 3 i bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar 2023 om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.

13. Andre regler

I dette kapitel kan du læse mere om de andre regler og omstændigheder, du bør være opmærksom på, når du søger tilskud til Måltrettet kvælstofregulering.

13.1 Svig med og misbrug af tilskud

Vi kontrollerer ansøgninger om tilskud for svig med EU-midler. Svig defineres i denne sammenhæng som en forsætlig handling, eller en handling du undlader at gøre, der påvirker din ret til at modtage tilskud eller påvirker, hvor meget du kan få i tilskud. Det kan for eksempel være, hvis:

- dokumenter fra dig er misvisende eller forfalskede.
- du ikke lever op til en oplysningspligt.
- du anvender midler eller investeringer til et andet formål, end de var tiltænkt og bevilget til.

Vi forbeholder os ret til at kontakte tredjeparter med forbindelse til ansøgninger som en del af kontrol for svig.

Vi ansøger sagen til politiet, hvis vi har mistanke om svig. Uanset resultatet af politianmeldelsen kan du helt eller delvist miste tilskuddet, hvis vi modtager en ansøgning fra dig med forfalskede dokumenter, urigtige eller vildledende oplysninger eller ved at fortie oplysninger. Du kan også risikere bøde, udelukkelse fra at søge tilskud, eller at du skal betale tidligere udbetalt tilskud tilbage.

Du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Kapitel 10 i lov nr. 1590 af 28/12/2022 om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.
- § 289a i Lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 (Straffeloven).
- Art. 59 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021.

13.2 Omgåelse af kriterier og forpligtelser

Vi kontrollerer også ansøgninger om tilskud for omgåelse af kriterier og forpligtelser. Omgåelse er den betegnelse, vi bruger, hvis en ansøger bevidst forsøger at opnå fordele på grundlag af kunstigt skabte betingelser. Det kan f.eks. være, hvis du deler din bedrift op i flere CVR-numre for at undgå lofter over tilskud for dermed at få mere i tilskud.

Når vi udfører kontrol for omgåelse, ser vi på, om du kan have fået en konkret økonomisk fordel på baggrund af ejerforhold og relationer til andre ansøgere. Vi vurderer, om dit valg af virksomhedskonstruktion, kun har haft til formål at opnå en fordel.

[Gå til vores sider om omgåelse.](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Art. 62 og Art. 59 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021.

13.3 Force majeure og ekstraordinære omstændigheder

Hvis det på grund af force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder har været umuligt for dig at overholde de krav, der er for at modtage tilskud, kan vi se bort fra den manglende overholdelse, når du opfylder visse krav.

For at vi kan anerkende force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal den indtrufne begivenhed have været en helt usædvanlig situation, som:

- du ikke kunne forudse.
- var uden for din kontrol.
- reelt har forhindret dig i at opfylde dine forpligtelser.

Du skal desuden, efter vores vurdering, have gjort nok for at sikre dig imod begivenheden.

Vær opmærksom på, at der skal være sammenhæng mellem årsagen til, at du ikke kunne overholde kravene og tidspunktet for force majeure-begivenheden eller den ekstraordinære omstændighed.

Force majeure og andre ekstraordinære omstændigheder kan bl.a. være, hvis:

- tilskudsmodtager er afdøet ved døden.
- du som tilskudsmodtager er uarbejdsdygtig i længere tid.
- din bedrift i væsentlig grad bliver berørt af en alvorlig naturkatastrofe.
- bedriftens stalde bliver ødelagt ved en ulykke.
- hele eller dele af din besætning eller dine afgørder bliver ramt af en sygdom i husdyrpopulationen (en epizooti), en plantesygdom eller en planteskadegører.
- du bliver tvunget til at afstå jord eller fast ejendom til staten, altså hvis hele eller en væsentlig del af din bedrift bliver eksproprieret, og ekspropriationen ikke kunne forudses på tidspunktet for, at du sendte din ansøgning.

Eksemplerne er ikke udtømmende, og der vil altid være tale om en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Hvis du eller dit dødsbo vil anmode om force majeure eller andre ekstraordinære omstændigheder, skal vi have skriftligt besked om det senest 15 arbejdsdage efter det tidspunkt, hvor du eller din stedfortræder er i stand til at give en sådan meddelelse.

Vi kan bede dig om flere oplysninger, hvis vi har brug for dem for at kunne vurdere sagen.

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- §§ 13-15 i Bekendtgørelse nr. 75 af 26. januar 2023 om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger under den Europæiske Unions fælles landbrugspolitik.
- § 9 i Bekendtgørelse nr. 74 af 26. januar 2023 om ansøgninger m.v. til visse ordninger for landbrugere i Tast selv i 2023
- Art. 3 og Art. 59, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2116 af 2. december 2021.

13.4 Vi indsamler og behandler dine data

For at vi kan behandle din ansøgning, behandler vi en række af dine data. Som hovedregel afgiver du de data i forbindelse med din ansøgning, men i visse tilfælde indhenter vi også data fra andre myndigheder. Vores adgang til at behandle dine data følger af reglerne for det enkelte tilskud, du søger om.

Vi behandler kun data, der er nødvendige og relevante for det tilskud, der søges. Vi behandler de data for at sagsbehandle, administrere, udbetale og kontrollere de specifikke tilskud.

I særlige tilfælde kan vi videregive eller offentliggøre dine data. Dog kun hvis vi ved lov er forpligtet til det. Når vi behandler dine personoplysninger, har du en række rettigheder, blandt andet retten til at søge indsigt i, hvilke personoplysninger vi har registreret om dig. Du har også ret til at få rettet, slettet eller blokeret eventuelt urigtige eller vildledende oplysninger.

[Gå til vores sider med detaljerede oplysninger om vores behandling af dine data.](#)

Hvis du vil læse om reglerne

Til dette afsnit har vi brugt:

- Databeskyttelsesforordningen - Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger mv.
- Databeskyttelsesloven - Lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven)
- Forvaltningsloven - Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014
- Offentlighedsloven - Lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020)

13.5 Hvis du vil klage over en afgørelse fra os

Du vil stort set altid kunne klage over vores afgørelser til Miljø- og Fødevareklagenævnet via deres klageportal. Det vil altid stå beskrevet i den enkelte afgørelse fra os, hvordan du skal gøre, hvis du vil klage.

En klage skal altid sendes inden 4 uger fra den dag, hvor du fik afgørelsen.

Ring eller skriv til os, hvis du er det mindste i tvivl om, hvordan du klager.

Du kan læse mere om reglerne for bl.a. indgivelse af klage, frister, gebyrer m.v., der gælder for Miljø- og Fødevareklagenævnet, i lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Herudover kan du orientere dig om klageprocessen på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmesider.

14. Retsgrundlag

Reglerne af betydning for ordningen målrettet kvælstofregulering findes i følgende forordninger, love og bekendtgørelser:

14.1 EU-regler

- [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af Rådets forordning \(EØF\) nr. 352/78, \(EF\) nr. 165/94, \(EF\) nr. 2799/98, \(EF\) nr. 814/2000, \(EF\) nr. 1290/2005 og \(EF\) nr. 485/2008](#)
- [Kommissionens delegerede forordning \(EU\) nr. 640/2014 af 11. marts 2014 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) nr. 1306/2013 for så vidt angår det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem, betingelserne for afslag eller tilbagetrækning af betalinger og administrative sanktioner vedrørende direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og krydsoverensstemmelse](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets forordning \(EU\) 2016/679 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF \(generel forordning om databeskyttelse\) \(Databeskyttelsesforordningen\)](#)
- [Europa-Parlamentets og Rådets Forordning \(EU\) 2021/2116 af 2. december 2021 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning \(EU\) nr. 1306/2013 \(Den horisontale forordning\)](#)

14.2 Danske regler

- [Bekendtgørelse nr. 71 af 26. januar om tilskud til kvælstofreducerende virkemidler for planperioden 2023/2024 m.v.](#)
- [Lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og næringsstofreducerende tiltag](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1273 af 27. november 2017 om Landbrugsstyrelsens opgaver og beføjelser](#)
- [Bekendtgørelse nr. 1737 af 27. november 2020 om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer med senere ændring i Bekendtgørelse nr. 2508 af 20. december 2021 om ændring af bekendtgørelse om markblok, elektronisk fællesskema og elektroniske tilsagnsskemaer](#)
- Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2023/2024 (*ikke trådt i kraft endnu*)
- [Lovbekendtgørelse nr. 114 af 6. februar 2020 om Landdistriktsfonden](#)

Bilag 1. Vægtningsskategorier for sanktioner og kriterier for tilskudsberettigelse

For hver forpligtelse er der fastlagt en vægtningsskategori ud fra en faglig vurdering af alvor og varighed af overtrædelserne i forhold til formålet med tilskudsordningen. Vægtningsskategorierne er vejledende, men er et udtryk for vores faste praksis vedrørende overtrædelse af denne type forpligtelse.

Vurderingen af en overtrædelse og den endelige sanktion vil altid bero på en konkret bedømmelse i det enkelte tilfælde.

Der bruges følgende vægtningsskategorier:

- **Kategori 1: 50 pct.**
- **Kategori 2: 100 pct.**

Vejledende oversigt over vægtningsskategorier		
Overtrædelse	Vægtningsskategori	Anvendelse af vægtningsskategorier Der er i forbindelse med fastlæggelse af vægtningsskategorien lagt vægt på om formålet med målrettet kvælstofregulering er muligt at opnå ved den pågældende overtrædelse.
Efterafgrøden eller alternativet er ikke etableret på marken.	Kategori 2	Hvis der ikke er tegn på etablering af de indberettede efterafgrøder eller alternativer på marken, medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at formålet med ordningen ikke kan opnås, når de målrettede efterafgrøder ikke er etableret.
Efterafgrøderne er etableret, men opfylder ikke kravet til dækningsgrad.	Kategori 1	Hvis efterafgrøderne er udsået, men ikke dækker tilstrækkeligt medfører det en 50 % sanktion. Det er indgået i vurderingen, at der er gjort et forsøg på at etablere efterafgrøden i et vist omfang, men at effekten af virkemidlet er reduceret.
Efterafgrøderne består af en eller flere ikke tilladte arter.	Kategori 2	Hvis efterafgrøden består af en eller flere ikke tilladte arter medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at når der bruges ikke tilladte arter, kan effekten af efterafgrøderne ikke bestemmes tilstrækkeligt.
Efterafgrøden er nedpløjes, nedvisnes eller på anden vis destrueres før destruktionsfrist.	Kategori 2	Hvis de målrettede efterafgrøder er fjernet eller nedvisnet inden destruktionsfristen medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at plantedækkets beskaffenhed har afgørende betydning for efterafgrødens evne til at tilbageholde kvælstof. Det vurderes at, når plantedækket mangler eller er fjernet før tid, kan det ikke fastslås, hvilken effekt virkemidlet har haft.
Mellemafgrøden er etableret, men dækker ikke arealet tilstrækkeligt.	Kategori 1	Hvis mellemafgrøden ikke dækker arealet tilstrækkeligt, men der er tegn på etablering, medfører det en 50 % sanktion. Det er indgået i vurderingen, at der er gjort et forsøg på at etablere mellemafgrøde i et vist omfang, men at effekten af virkemidlet er reduceret.
Mellemafgrøden består af en ikke godkendt art.	Kategori 2	Hvis der er anvendt ikke godkendte arter medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at når der bruges ikke tilladte arter, kan effekten af mellemafgrøderne ikke bestemmes tilstrækkeligt.
Brak langs vandløb og søer. Manglende eller søer. Manglende eller	Kategori 2	Hvis brak langs vandløb og søer er etableret med manglende eller ikke godkendt plantedække eller destrueret inden 20. okt. medfører

ikke godkendt plantedække, eller destrueret før 20. oktober.		dette en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at manglende brakarealer eller destruktion af brakarealet før fristen øger udvaskningen fra arealet, og hindrer kontrol af plantedækkets beskaffenhed. Når plantedækket mangler, kan det ikke fastslås, hvilken effekt virkemidlet har haft.
Brak langs vandløb og søer. Forbud mod dyrkning og gødsning ikke overholdt.	Kategori 2	Hvis forbud mod dyrkning, gødsning eller sprøjtning ikke er overholdt medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at dyrkning og gødsning er i direkte modstrid med formålet med brak langs vandløb og søer.
Brak langs vandløb og søer. Ikke beliggende op ad et omdriftsareal.	Kategori 2	Hvis brak langs vandløb og søer ikke ligger op ad en omdriftsareal medfører det en sanktion på 100 %. Det indgår i vurderingen at hvis virkemidlet placeres op ad et permanent græs- eller naturareal reduceres effekten af virkemidlet i sådan en grad, formålet med ordningen ikke kan opnås.
Brak. Manglende eller ikke godkendt plantedække, eller destrueret før 20. oktober.	Kategori 2	Hvis brak er etableret med manglende eller ikke godkendt plantedække eller destrueret inden 20. okt. medfører dette en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at manglende brakarealer eller destruktion af brakarealet før fristen øger udvaskningen fra arealet, og hindrer kontrol af plantedækkets beskaffenhed. Når plantedækket mangler, ikke kan godkendes eller er fjernet før tid, kan det ikke fastslås, hvilken effekt virkemidlet har haft.
Brak. Forbud mod dyrkning og gødsning ikke overholdt.	Kategori 2	Hvis forbud mod dyrkning og gødsning ikke er overholdt medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at dyrkning og gødsning er i direkte modstrid med formålet med brak.
Tidlig såning af vintersæd sået efter den 7. september, eller ikke etableret.	Kategori 2	Hvis tidlig såning af vintersæd er sået efter den 7. september, eller ikke er etableret medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen, at når vintersæden ikke er sået tidligt eller ikke er etableret, vil alternativet ikke have en særskilt effekt på kvælstofudvaskning sammenlignet med vintersæd etableret til normal såtidspunkt.
Tidlig såning af vintersæd består af en ikke godkendt art f.eks. raps.	Kategori 2	Hvis vintersæden består af en ikke godkendt art medfører det en 100 % sanktion. Det indgår f.eks. i vurderingen, at raps ikke er godkendt til tidlig såning, fordi det normale såtidspunkt for raps ligger i august måned. Såning af raps før 7. september har derfor ikke en særskilt effekt på kvælstofudvaskning sammenlignet med vinterraps etableret til normal såtidspunkt.
Præcisionslandbrug. Manglende dokumentation.	Kategori 2	Hvis der mangler dokumentation i forbindelse med alternativet præcisionslandbrug medfører det en 100 % sanktion. Det indgår i vurderingen at den manglende dokumentation bevirker, at vi ikke kan kontrollere om den ønskede praksis er blevet praktiseret på arealet.

Bilag 2. Vejledende indsatsbehov i målrettet kvælstofregulering 2023

ID90-nummer	Kystvandområde navn	Vejledende Indsatsbehov i kystvandområdet (ha)	Vejledende indsatsbehov i kystvandområdet (% af efterafgrødegrundareal)
2200002	Roskilde Fjord, indre(2)	112,1	0,7
2200007	Isefjord(24, 165)	163,5	0,5
2300003	Åbne vandomr. Gr. VI - Øresund og Køge Bugt og Østersøen (6, 9)	681,9	31,2
2500005	Basnæs Nor(17)	94,7	3,7
2500006	Holsteinborg Nor(18)	30,8	3,6
2500008	Skælskør Fjord og Nor(25)	3,3	0,3
2500009	Musholm Bugt, indre(26)	23,3	0,1
11000084	Åbne vandomr. Gr. I - Skagerrak og Vesterhavet(221)	11705,3	31,2
12000070	Nissum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak(156)	64554,9	31,2
12000071	Bjørnholms Bugt, Riisgårde Bredning, Skive Fjord og Lovns Bredning(157)	14505,3	31,2
12000072	Hjarbæk Fjord(158)	14059,3	31,2
13000073	Mariager Fjord(159, 160)	5919,8	31,2
14000060	Nissum Fjord(129, 130, 131)	16213,8	31,2
14000062	Åbne vandomr. Gr. I - Skagerrak og Vesterhavet(133)	279,4	28,1
15000063	Randers Fjord(135, 136, 137)	38024,7	31,2
17000066	Stavns Fjord(142)	92,6	31,2
18000061	Ringkøbing Fjord(132)	35172,6	31,2
19000059	Horsens Fjord(127, 128)	7744,0	31,2
19000068	Norsminde Fjord(146)	1774,5	31,2
24000075	Åbne vandomr. Gr. VI - Øresund og Køge Bugt og Østersøen (201)	3246,9	11,2
25000013	Karrebæk Fjord(35)	12409,7	27,8
25000014	Dybsø Fjord(36)	43,9	2,1
25000015	Avnø Fjord(37)	1552,7	24,2
25000017	Åbne vandomr. Gr. V - Storebælt og Smålandsfarvandet(41, 45)	1832,1	14,4
25000076	Smålandsfarvandet, åbne del(206)	1933,0	31,2
26000019	Åbne vandomr. Gr. VI - Øresund og Køge Bugt og Østersøen (46)	533,9	5,2
26000020	Præstø Fjord(47)	1717,1	28,2
26000022	Stegø Nor(49)	293,5	31,2
26000078	Rødsand(209)	89,7	1,4

41000052	Lister Dyb (111), Vidå-Kruså delen	14080,7	31,2
110000052	Juvre Dyb, Lister Dyb, Knudedyb og Grådyb(107, 111, 120, 121)	48467,4	31,2
110000056	Åbne vandomr. Gr. I - Skagerrak og Vesterhavet(119)	1604,2	31,2
111000048	Genner Bugt(101)	326,3	31,2
111000049	Åbenrå Fjord(102)	593,3	31,2
111000050	Als Fjord, Als Sund, Augustenborg Fjord(103, 104, 105)	4230,9	31,2
111000051	Haderslev Fjord(106)	2764,7	31,2
111000053	Avnø Vig(108)	774,1	31,2
111000054	Hejlsminde Nor(109)	1981,2	31,2
111000055	Flensborg Fjord og Nybøl Nor(110, 113, 114)	2951,8	31,2
111000057	Vejle Fjord(122, 123)	8632,4	31,2
111000058	Kolding Fjord(124, 125)	3889,8	31,2
111000082	Åbne vandomr. Gr. IV - Lillebælt(216, 217, 224)	5785,9	31,2
112000035	Bredningen(74)	1266,1	31,2
112000036	Emtekær Nor(75)	104,4	31,2
112000037	Orestrand(76)	9,5	31,2
112000038	Gamborg Fjord og Nor(78, 80)	846,9	31,2
112000040	Aborg Minde Nor(82)	1504,9	31,2
112000043	Helnæs Bugt(87)	2242,0	31,2
112000080	Torø Vig og Torø Nor(213)	37,5	31,2
112000082	Åbne vandomr. Gr. IV - Lillebælt(216, 217, 224)	7916,1	31,2
113000024	Nærrå Strand(59)	1449,8	31,2
113000025	Dalby bugt(61)	19,1	1,5
113000026	Lillestrand(62)	71,7	8,5
113000046	Odense Fjord(92, 93)	12828,7	31,2
114000041	Nyborg Fjord, Holckenhavn Fj(86, 83)	3260,8	31,2
114000042	Kerteminde Fjord, Kertinge Nor(84, 85)	543,5	31,2
114000047	Åbne vandomr. Gr. V - Storebælt SV og NV(95, 96)	44,9	0,3
115000027	Nakkebølle Fjord(63)	1417,7	31,2
115000028	Skårupøre Sund(64)	70,8	31,2
115000029	Thurø Bund(65)	29,1	31,2
115000030	Lindelse Nor(68)	386,6	20,4
115000031	Vejlen(69)	231,4	31,2
115000032	Salme Nor(70)	41,9	31,2
115000033	Tryggelev Nor(71)	63,1	13,0
115000034	Kløven(72)	415,0	31,2
115000044	Lunkebugten(89)	226,0	31,2
115000045	Langelandssund(90)	3777,0	31,2
115000079	Faaborg Fjord(212)	226,3	31,2
115000081	Det sydfynske Øhav, åbne del(214)	3119,3	31,2
Total		373.041,3	

